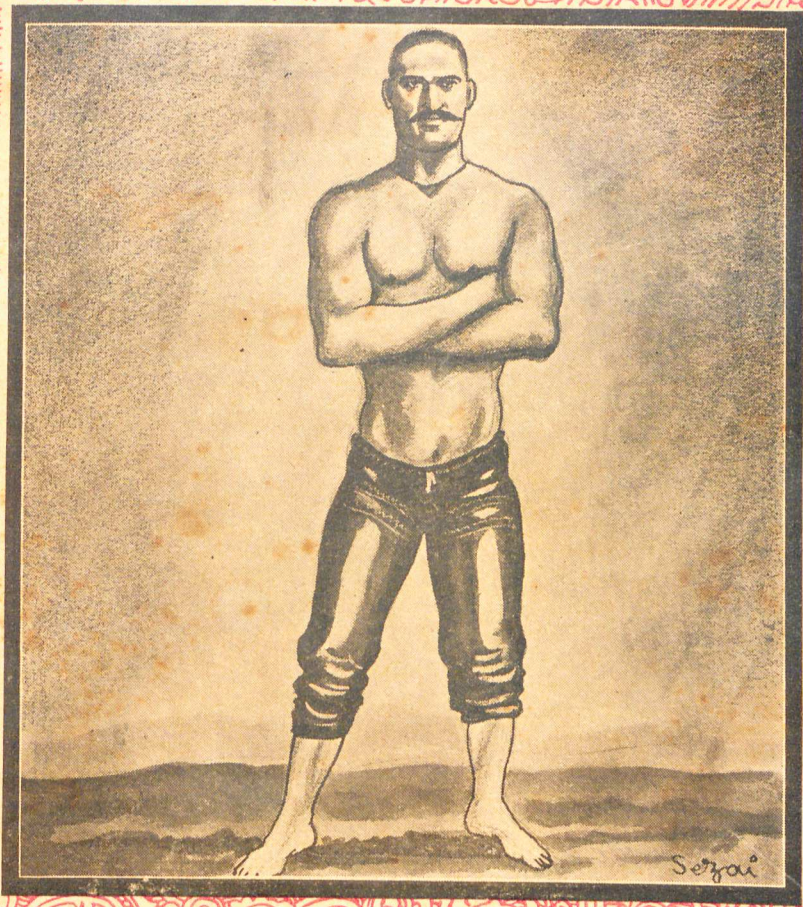

EN MEŞHUR TÜRK PEHLIVANLARI

ARNAVUDOĞLU

YAZAN: M. SAMİ KARAYEL

AHMET HALİT KİTABEVİ

No. 9

EN MEŞHUR TÜRK PEHLİVANLARI: 7

M. Sami Karayel

20→25

ARNAVUTOĞLU

İSTANBUL
MUALLİM AHMET HALİT KİTABEVİ
1942

İSTANBUL
KENAN BASİMEVİ VE KLİŞE FABRİKASI
1 9 4 2

ARNAVUTOĞLU

Arnavutoğlu, dünya spor tarihinde gelip geçen pehlivanların ve sportmenlerin en namdarlarından biridir. Arnavutoğlunun müstesna şahsiyeti, iriliğinden, dev cüsseliğinden ileri gelmemektedir. Bilâks bütün dünyada gelmiş geçmiş pehlivanların ve sportmenlerin en hafif okkası bulunuyordu.

Arnavutoğlu, Sultan Mecit devri başpehlivanlarından ve Sultan Aziz devri başlangıcı başlarından. Bu babayiğit pehlivan aslen Kastamonunun Cambaz köyündendir. Maatteessüf eski pehlivanlarımız gibi resmi yoktur. O devirlerde resim çıkartmak günahı. Ve dinin aslı olmıyan hurafelerine kapılarak resim çıkartmanın günah olduğunu telkin eyliyen yobaz fikirlerin tesiri altında kalan bu adamlar resim çıkartmamışlardı. Bu sebeple Arnavutoğlu gibi büyük ve namdar pehlivanlarımızın tasvirleri yoktur. Yalnız, elyevm berhayat olup (Allah daha çok ömür versin) doksan altı yaşında bulunan Suyolcu Mehmet pehlivan, Arnavutoğluna yetişmiştir. Bu muhterem zatın verdiği notlara ve tasvirinin tarifine göre Arnavutoğlunun portresini çizmek mümkün olacaktır.

Arnavutoğlunun hayatı ve vücut çalımı hakkında diğer notlara da sahip bulunuyorum. Bu notları bundan otuz beş, otuz altı sene evvel berhayat olan ve seksen beş yaşında vefat eden Sultan Aziz devri başpehlivanlarından Pomak Deli Murattan naklen yazacağım.

Pomak Deli Muradı, Koca Deli Muratla karıştırmamalıdır; Koca Deli Murat başkadır, Pomak Deli Murat da başkadır...

Koca Deli Murat, Sultan Hamit devri başpehlivanlarından. Yüz yirmi beş okkalık bir dev cüssedir. Koca Deli Murat, Adalı Halil, Hergelecî İbrahim, Büyük Yaşarlar devrinde türemiştir. Koca Deli Muradı bizim nesilde bulunanların ekserisi tanır. Çemberlitaşta Osmaniye matbaası kapıcısıydı. Top ve gür sakallı, iri yarı bir adamdı.

Koca Deli Murat, aslen Deliormanlıdır. Pomak Deli Murat da Deliormanlıdır. Fakat Koca Deli Murat, yalnız pehlivanlığı ile şöret bulmuş bir adam değildir. Aynı zamanda Bulgarlarla yaptığı çetin mücadelelerle de şöret almıştır.

Koca Deli Murat, koca Balkan dağlarında senelerce millî çete halinde dolaşarak bulgarların, Türkler üzerine yaptığı cinayet ve mezalime karşı koymuş bir kahramandır.

Koca Murat, birçok Deliormanlı babayiğit pehlivanlarla silâha sarılıp dağa çıkmıştır.

Bulgarlar, istiklâllerini kurtarmak için Osmanlı Türklerine karşı mücadele halinde idiler. Moskoflar, en büyük hâmilere idi. Moskoflar, silâh ve zabıt vererek Bulgarları yer yer isyana teşvik ediyorlardı. Türk köylerini ve kasabalarını basarak bütün Türkleri camilere, mescitlere doldurup çoluk çocuğıle beraber yakıyorlardı. Sonra, bu mezalimlerini örtbas etmek üzere de, Türkler, Bulgarları kesiyor ve yakıyor diye Garp matbuatında aevli neşriyatta bulunuyorlardı.

Moskofların yardımile kuvvetli propaganda teşkilâtına sahip olan Bulgarlar, Avrupada ve Amerikada yaptıkları neşriyatla hıristiyan Avrupanın taassubunu Osmanlı Türkleri üzerine çevirmeğe muvaffak oluyorlardı.

Hattâ Moskofların yardımile Bulgarlar daha kurnazca hareketlere tevessül ettiler. Türk ölülerinin kıyafetlerini Bulgar kıyafetile ilbas edip resimler aldılar ve bu resimleri, zulüm görmüş Bulgarlar gibi Avrupa matbuatında neşrettiler. Bu resimler, elyevm Bulgar neşriyatında mevcuttur. İşte Bulgarların ve Moskofların yardımile Türkler üzerine yapılan bu câniyane mezalim, birçok Türk babayiğitlerini harekete getirmişti. Bunlar içinde Koca Deli Murat da vardı.

Koca Deli Murat, senelerce Bulgarlarla uğraştı, Bulgarlardan intikam aldı. O vakitler Tuna Valisi Mithat Paşa idi.

Bulgarlar, bir türlü Koca Muradı mağlûp edemediler. O koca Balkan dağlarına hâkimdi. Sırası gelmişken çok entereosan olan şu tarihi vak'ayı, kaybolmaktan kurtarmak için şuraya kaydedeyim:

Hani meşhur Bulgar Sadık vardı. (Allah rahmet eylesin) Birkaç sene evvel vefat etti. Bir de, hayatına ait kitap neşrolunmuştu. İşte bu Bulgar Sadık, bana bir gün şunları anlattı:

«Ben, Koca Deli Muradı çok yakından tanıdım. O, koca Balkanlarda dolaşırken ben on iki, on üç yaşında bir çocuktum. Hepimizi yıldırırmıştı. Bulgar komitecileri senelerce peşine düştükleri ve birçok müsademeler yaptıkları halde Koca Deli Muradı bir türlü öldürememişlerdi. Cesur ve pehlivan bir adamdı. Ben, o vakit babamla beraberdim ve Bulgardım. Hıristiyanıydım, koyu bir kefereydim. Babamın çiftliği vardı. Zengin bir adamdı.

Bir gün, gayet iyi kaçır bir atımıza binerek değirmene gidiyordum. Önüme birçok adamlar çıktı. Derhal anladım: Bunlar Koca Murat çetesiydi. Şal sarıklı, poturlu, iri kuşaklı, ayaklarında çarık, pürsilâh adamlardı. Bana:

— Dur!..

Diye bağırdılar. Bense durmadım, atı döndürerek alabil-
diğine kaçtım. Peşimden silâh attılar. Fakat tesadüf bu ya..
bana rastgetiremediler.

Vak'ayı gelip babama anlattım. Babam da koyu komiteci
idi. Benim teslim olmayıp bu yolda kaçışıma memnun oldu ve
sırtımı okşayarak:

— Aferin sana! İyi bir Bulgar olacaksın... Ve tam bir ko-
miteci! dedi.

Fakat ben elhamdülillâh müslüman oldum ve Bulgarlığı-
mı, Slâv olarak değil, Türk olarak aldım. Ben, aslen Uygur
Türküyüm... Bulgarım ama, hâlis Türk ırkıdanım, Slâv de-
ğilim ve Bulgarlar da Slâv değildir. Yani ben hâlis Türk müs-
lümanım... Her ne hal ise.. babam benim kabadayılığuma ba-
yılmıştı. Aradan epey geçti; bir sene kadar. Bir gün yine de-
ğirmene gidiyordum, altımda yine o hayvan vardı. Bir dağ geçi-
dinden geçerken birdenbire üstüme on silâh namlusunun çevril-
diğini gördüm. Ve bu anda da çok uzun boylu (Koca Deli Mu-
rat, bir metre doksan vardı) iri yarı, pala bıyıklı, korkunç bir
adam, elinde kocaman bir yatağan bıçağı, sol omuzunda bir
tüfek olduğu halde önüme atladı. Benim de bıçağım ve silâ-
hım vardı.

Fakat ben on dört, on beş yaşında bir çocuktum. Afacan-
dım, yırtıcı bir çocuktum. Lâkin hayatımda o güne kadar böy-
le cüsseli ve korkunç adam görmediğimden, onu karşımda ka-
lın bir sesle:

— Dur bre kızan!..

Diye bağırır ve palasını sallar görünce ödüm koptu. Oldu-
ğum yerde hayvanımla mihlanıp kaldım. Cesur ve genç hay-
vanım bile korkmuştu, bacakları titriyordu.

Koca Murat, şu emri verdi:

— İn atından aşağı!..

Silâhım elimde, attan aşağı indim. Muradın avenesi daha
meydanda yoktu. Onlar pusuda yatıyorlardı.

Murat, silâhıma ehemmiyet vermiyordu. Fakat birkaç kere
aklımdan geçti; birden ateş etmek... İmkân mı vardı? Bir pa-
lada hem beni ve hem de atımı biçerdi. Atın yuları elimde,
duruyordum. İkinci bir emir verdi:

— Silâhını şuraya bırak... Bıçağını da çıkar.

Ben, emrini derhal yerine getirdim. O, iri sesini yükseltti:

— Kızanlar, alın bunu!..

Pusuda bulunanlar bir sıçrayışta meydana çıktılar. Onlar
da ipiri, korkunç adamlardı. Beni ve atımı aldıkları gibi dağa

vurdular ve koca Balkanların sarp ormanlarına girdiler. Benim ellerimi arkama bağladılar, üste belimden bir ağaca sardılar. Acaba kurşuna mı dizecekler diye üzülüyordum. Fakat onlar, ormanın pınar suyu başına, kollarını sıvayarak dizildiler ve abdest almaya başladılar.

Ben yine korku içindeydim ve kendi kendime:

— Müslümanlar, gâvurları abdest alıp namaz kıldıktan sonra öldürürler.

Diyordum. Babam ve Bulgarlar, küçükken bize böyle söylerlerdi. Müslüman Türkler, harbe giderken veyahut bir kefare ödürecekleri zaman elleri kirlenmesin diye abdest alıp namaz kıldıktan sonra icabına bakarlarımış.

Abdestlerini aldılar. Ben, bağlı olduğum yerden bakıyordum. Kibleye dönerek namaza durdular. İşte bu sırada ben, kurtulmak için savaşa başladım. Ellerim gevşek bağlıydı. Küçük ellerimi oynata oynata, belli etmeden ipi çözdüm. Belimden bağlı ipi de bir biçimine getirerek çözdüm. Onlar daha hâlâ namaz kılıyorlardı. Tam secdeye yattıkları zaman birdenbire boşalıp ormanlığın sık ağaçlarına doğru kaçmaya başladım. Ben bu ormanları karış karış bilirdim. Her Bulgar da benim gibi bilirdi.

Kurşun gibi gidiyordum. Peşimden koşuşmalar oldu. Bir yandan da silâh atıyorlardı. Fakat iri adam oldukları için benim girdiğim geçitlere dünyada onlar giremezdi. Nihayet satatlerce sık orman içinden kaçarak bir dereye çıktım ve oradan tabanları kaldırarak ellerim ve yüzüm kan içinde olduğu halde eve dar attım canımı... Babama vak'ayı anlattım.

Neyse, ucuz kurtulmuştum. Fakat bu ucuz kurtulmak çok sürmedi. Bir gece Deli Murat, bizim çiftliği bastı. Babam zaten komiteci bir adamdı. Maiyetinde de birçok Bulgar komitecileri vardı. Murat bunu bildiği halde baskın yapmıştı. Bu baskın sabaha karşı olmuştu. Murat ağa, nöbet bekliyen bulgarlardan üçünü kesmiş ve sessizce tâ çiftlik evine kadar sokulmuştu. Diğer tarafta nöbet bekliyen Bulgarlar duymamıştı. Çiftlik arazisi geniş olduğundan, hudularında fasıllı komiteciler nöbet bekliyorlardı. Murat ağa sessizce bir cephe nöbet bekliyen üç Bulgarı bastırıp kesince orada büyük bir gedik açmış ve bu gedikten içeri girmişti. Nöbetçileri nasıl bastırmıştı? Çünkü Bulgarlar çok açığöz idiler. Öyle kolay kolay baskına gelir takımından değillerdi. Ev halkı, babam başta olmak üzere emniyette, uyuyorduk... Kız kardeşlerim, anam, babam rahat uykuda idik.

Murat ağa, çiftliğin içine girdikten sonra diğer hatlarda nöbet bekliyen Bulgarların geçit yerlerden ardını kesmişti.

Çiftlik evinin kapısı büyük ve arkadan tahta kol ile bağlı idi. Bu kapı çok kalın meşeden yapılmış, kale kapısı gibiydi. Öyle kolay kolay ne kırılabilir ve ne de devrilebilirdi. Birdenbire bir gürültü oldu ve bu gürültüyü müteakip daha bizler yatağımızdan uyanıp fırlamadan bir kalın sada ortalığı çınlattı.

Bu, müthiş ve korkunç bir sestti. Arslan böğürmesine benziyordu. Meğer Murat ağa, tek başına evin kapısına dayanmış, maiyetini etraf geçitlere koymuş, koca gövdesile kollu meşe kapısına dayanıp yıkmış, babamın yattığı odanın kapısını da yıkarak odanın ortasına dikilip bağırışmış...

Babam yataktan fırlayıp silâhına sarılıncıya kadar Deli Murat, babamın göğsüne tüfeğini dayamış... Bu gürültüyü tâ yüzlerce metre uzakta, çiftlik hududunda bekliyen nöbetçiler duyamazlardı. Ben, kız kardeşlerimle yataktan fırlayıp sofaya çıktığımız zaman iri gövdeli bir adamın beni tuttuğu gibi omuzuna alıp götürdüğünü gördüm. Ağzımı da koca elile tıkamıştı. Bu, ağzımı tıkamak değil, bütün yüzümü maskeleyemektir. Nasırlı, kabuklu iri bir eldi. Bu iri adamın geniş omuzunun üzerinde sıçırarak uçup gittiğimin farkına vardım. Ortada tek bir silâh sesi bile yoktu. Bizim Bulgarlar ölü uykusuna mı yatmıştı? Babama ne olmuştu?

Murat ağa, babamı bağlamış, ağzına bir bez tıkamış... Yetişkin, güzel kız kardeşlerime şunları söylemiş:

— Sakın bağırmayınız!.. Sonra hepinizi yakarım. Odanıza girip oturunuz!

Emrini vermiş. Murat ağa, çok namuslu adamdı. Kadına, çocuğa kat'ıyyen dokunmazdı. İşini bitirdikten sonra silâhını omuzuna vurarak çekilip gitmiş, adamları da peşinden gitmişler...

Neden sonra bir yerde durduk. Ama, belki iki saatten fazla omuzda seyahat ettim. Sabah olmuştu, tanyeri ağarıyordu. Koca Balkan dağlarının sık ormanları içine gömülmüştük. Murat ağa başta olmak üzere bütün maiyeti bir araya toplanmışlardı.

Murat ağa, beni karşısına alarak:

— Ulan, gene kaçsana! Ey seni domuz kefereli.. Sen benim Murat pehlivan olduğumu bilmiyor musun?

— .....

— Eğer kaçayım dersen, bu sefer öbür dünyayı boylarsın! dedi.

Ben, dağdan dağa tam bir hafta kaldım. Oradan oraya dolayıyorduk. Bir keresinde Bulgar komitecileri müthiş bir mü-

sademeye tutuştular. Bulgarlar, pusu kurmuşlardı. Akşam ezanına kadar çarpışıldı. Ben bu çarpışmada, Murat ağanın yanında, bir kayanın kovuğundaydım. Murat ağanın harekâtını adım adım takip ediyordum. O, avenesine arasına bağıryordu:

— Ha bre kızanlar! Göz açtırmayın!..

Kendisi ikide birde ayağa kalkıyor ve Bulgarların olduğu yere doğru ateş ederek bağıryordu:

— Bre domuzlar!..

Hulâsa, bir ay kadar Murat ağa ile Balkan dağlarında gezdim ve onun ne yaman, yılmaz bir adam olduğuna yakinen şahit oldum. O ağır gövde ile o kadar hızlı yürürdü ki, hiçbirimiz ona yetişemedik. Kayaları, dağları bir başta soluksuz, sıçıyarak aşardı. Daima yer deîştirirdi. Beni beraberlerinde götürürlerken daima gözlerimi bağlarlardı. Sonradan anladım ki, yatak yerlerini belli etmemek için böyle hareket ediyorlardı.

Babam beni Murat ağanın elinden kurtarmak için fidyei necat teklif etmişti. Yani amana düşmüştü.

Murat ağa, babama şu haberi yolladı, hattâ bulgarca mektubu da bana yazdırdı:

«Filân filân Türk köylerine dokunmamak şartile çocuğunu iade ederim. Eğer bu teklifimi tekeffül edersen çocuğunu yollarım. Fakat taahhüdünde durmazsan bir gün evini, barkını basar. çoluk çocuğunla keserim.»

Babam, o civarın ileri gelenlerindendi. Bulgarlar üzerinde müessirdi. Sonra o mıntakanın komite reisiydi. Murat ağa istemiş olsa, babamı öldürürdü. Onu öldürmediğinin sebeplerini sonradan anladım.. hem çok sonradan... Meğerse babamı elde etmek istermiş... Bu suretle onu amana getirip civar Türk köylülerinin halâsını ve Bulgar komitecilerinin zulmünden uzaklaştırmak dileğindeymiş. Nitekim Murat ağa, emeline muvaffak oldu. Babam, pehlivanın tekliflerini namus ve şerefi üzerine yemin ve taahhüt ederek fidyei necat olarak beni aldı ve o günden itibaren de o civar Türk köylerine bir tek Bulgar yaşımaz oldular.

Gel zaman gît zaman ben, müthiş bir komiteci oldum. Bulgar çetelerile Makedonyada Türklere ve Türk hükûmetine karşı harekete geçtim. Devir, Sultan Hamit devriydi. Makedonya ve Rumeli dağları ve gedikleri ateş ve kan içindeydi. Bulgar, Sırp ve Yunan çeteleri Makedonya ve Balkan Türkleri üzerine baskınlar yapıp köylerini, çoluk çocuklarını yakıyorlardı. Ben de bu zalim çetecilerle beraberdim.

Fakat çok geçmeden Türkleri sevdim. Bulgarların, Sırpla-

rın yaptıkları zulmün haksızlığına kani oldum. Daha ileri giderek Sırp'lardan, Yunanlılardan büsbütün ayrı olduğumu anladım. Nihayet aslen ben Türk ırkındandım. Türk, Türkü keşiyordu. Bundan Sırp'lar ve Yunanlılar istifade ediyordu. Bulgarların idrâk etmediği bu nokta idi. Eğer Bulgarlar, Macarlar gibi Türk olduklarını idrâk etmiş olsalardı, Balkanlarda ne Ruslar, ne Sırp'lar ve ne de Yunanlılar ve hattâ Avusturyalılar tek bir hareket yapmak kudretini göstermezlerdi. Türkler, Bulgar istiklâlini pekâlâ verirler ve elele vererek Balkanlara sahip olurlardı.

Ben, kanaatlerimi topladıktan sonra gelip Türk hükûmetine silâhımla teslim oldum ve hakikî bir müslüman oldum. O gün bugündür ki, kanaatlerimi muhafaza ediyorum. Türklük namına Makedonya dağlarında, Balkan harbinde, Umumî Harpte, İstiklâl mücadelelerinde durmadan çarpıştım. Bilhassa Moskoflara karşı amansız hareket ettim.

Dedikten sonra, hâtıralarına şöyle nihayet verdi: Neden sonra Sultan Hamit devrinin ortalarına doğru İstanbulda bulunuyordum. Bir gün Salkımsöğütte Şengül hamamının karşısında bir kahvede Murat ağa ile karşılaştım. Aradan seneler geçmişti. Belki yirmi sene... Murat ağa, Bulgaristandan İstanbul'a gelmiş, orada bir ahır, bir oda ve bir kahve tedarik ederek yerleşmişti. Ben onun bu suretle yerleştiğine vâkıf olmuş ve onu görmek için kahvesine gitmiştim.

Murat ağa, yine eskisi gibiydi. Aynı tarzda giyinmişti. Kahvenin peykesine oturmuş, elinde bir koca çubuk; çekistirip duruyordu. Beni tanımadı. Nereden tanıyacaktı, koca adam olmuştum ben...

Yanına gittim, elini öptüm. Hoş beşten sonra aramızda şu konuşma oldu:

- Pehlivan, beni tanıdın mı?
- Hayır. tanımadım.
- İyi dikkatli bak!
- Tanımıyorum... Fakat sen Bulgar mısın?
- Şimdi değil...
- Şimdi değil ne demek? Nesin ya şimdi?
- Elhamdülillâh Türküm ve müslümanım!
- Evvelden Bulgar mıydın?
- Evet!..

Deyince, derhal olduğu yerden doğruldu ve:

— Abe! Desene, içimize bozgunluk vermek için bir kişi daha girdi!..

— Yok... değil Murat ağa!.. Öyle değil... Hâlis Türk ve müslüman!..

— Tövbeler olsun, inanmam!

— İnan Murat ağa!..

— Abe! Sen, hükûmeti kandırırsın be.. Hiç bir Bulgar, Türke sadık olur mu be?

Ne söyledimse para etmedi. Bir türlü inanmadı. Bulgar zulmü o derece ciğerine işlemiştii. Her ne hal ise, kimlerden olduğumu sordu. Babamı ve geçen vakayii anlatınca, hayretlere düşerek:

— Baka be!.. Teheyyy!.. Aferin be!..

Diye söylenerek beni takdir etti. Bulgarlara, Sırlara, Yunanlılara karşı nasıl mücadele ettiğimi ve mücadelede devamda olduğumu, Sandaneski çetesile çarpışmaları anlattım. O vakit biraz sükûn buldu ve bana inanır gibi oldu.

İşte Koca Deli Murat, böyle bir pehlivandı. Koca Muratla Pomak Deli Muradı biribirinden ayırmak lâzımdır. Bu yazıları bir hâtıra olmak üzere buraya kaydettim; tarihimizden bir parçadır. Koca Deli Muradı, belki başlıbaşına bir kitap halinde yazamazsam, bu babayığit Türkün hâtıraları hiç olmazsa meşhur Arnavutoğlunun işbu kitabında yaşamış olur. Ve bugün kimsenin bilmediği bu pehlivanın ne yaman hâtıralara sahip olduğu bilinmiş olur.

Her ne hal ise... Tarihin bu Balkanlar kısmı yürekler acıdır, facaatlarla doludur. Her Türk çocuğu, tarihin bu kısmını iyice bilmek ve ona göre hareket etmek zaruretindedir. Ne yazık ki, bugünkü nesil için tarihin bu babı karanlıktır. Neden acaba?

*
**

Arnavutoğlu, Pomak Deli Muradın çizdiği portreye göre orta boylu, gayet müşekkel ve çelik adaleli, iri kemikli, hiç bir dirhem yağı olmıyan dövülmüş ve haddeden geçmiş bir çelik yay gibi bir pehlivandı. Âdeta bir sırim gibiydi. Ne kopar, ne kırılırdı. Okkası da tam okka altmış altı okka idi. Bu derece hafif bir başpehlivan, dünya tarihinde görülmemiştir. Bu sebeple Arnavutoğlu, eşsiz ve nadir yaratılmış bir şahsiyetti.

Arnavutoğlunu geçen senelere kadar herkes Deliormanlı veyahut Rumelili biliyordu. Fakat Rumelili olmadığı tamamilе meydana çıktı. Ben, Pomak Deli Muradın notlarına istinaden Arnavutoğlunun Kastamonulu olduğunu yazdığım zaman eski pehlivanlar itiraz ettiler, yanıldığımı söylediler... Ben, Pomak Deli Murat merhumu ileri sürerek fikrimde ısrar ettim ve bu

bapta bir iki müsahabe de yazdım. Neden sonra Kastamonudan bir ses yükseldi. Uzun bir mektup aldım. Okuyucularımdan biri iddiamı tevsik etmiş oldu.

Bu okuyucum diyor ki: Arnavutoğlu, aslen Kastamonunun Cambaz köyündendir. Dede ve ana itibarile buralıdır. Oğlu da Sultan Aziz devri başpehlivanlarından Deli Mustafadır. Bu mektup, iddiamı vesikalandırdı. Ve Pomak Deli Murat merhumun notlarına şahit oldu.

Deli Muradın anlattıklarına ve elde mevcut notlarıma nazaran Arnavutoğlu, küçükken karakucak güreş yaparmış ve çok çetin bir çocuk olduğu cihetle önüne geleni yenermiş... Zeki ve mahir bir çocukmuş...

Arnavutoğlu, on beş, on altı yaşlarında iken İneboluya gelmiş, orada gemiciliğe girmiş... İnebolulu kaptanlarla denizlerde dolaşmış... Müthiş bir gemici olmuş. Fevkalâde kürek çekermiş. Aynı zamanda da pehlivanlığını bırakmamış... Gittiği yerlerde güreşirmiş.

Yirmi yaşına doğru Arnavutoğlunu Mora Yenişehirde buluyoruz... Arnavutoğlunun Yunanistan Yenişehirine ne sebeple ve ne saikle, gemiciliği bırakıp gittiği malûmumuz değildir. Yalnız, şu suretle düşünebiliriz: O vakitler Yenişehir kasabası Türkler idaresindeydi. Selânik ve havalisi, hattâ bütün Rumeli, Bosna ve Hersek sancaklarıyla de dahil olduğu halde Türk idaresi ve hâkimiyeti altında olduğundan, Arnavutoğlu, gemi ile buralara gelmiş olacak. Ve yine bilmediğimiz meçhul bir sebeple buralarda kalmış olacaktır.

Arnavutoğlunu, Yenişehirde helvacılık eden Kastamonuluların yanında buluyoruz. Şimdi o, Yenişehirde helvacı çırağıdır.

Arnavutoğlu lâkâbı insanı şaşırtıyor. Onu Arnavut zannediyoruz. Ve böyle farzedip iddia edenler çoktur. Arnavutoğlu lâkâbı, Yenişehire gittikten sonra takılmıştır. Asıl ismi Alidir. Ona Arnavutoğlu Ali pehlivan derler.

Yenişehir, Arnavut beylerinin bulunduğu bir yerd. Bunun sebepleri vardı. Mora üzerine ve Tepedelenli Ali Paşadan evvel ve sonra yapılan akınlar, Arnavut beyleri tarafından yapılmıştı. Buralara giren Arnavutlar, mal, mülk sahibi olarak yerleşmişlerdi. Binaenaleyh, Yenişehir kasabası hemen hemen Arnavut aslına mensup insanlardan mürekkepti. Büyük çiftlikler, Arnavutların elindeydi ve ileri gelen ağalar hep Arnavuttular.

Ali, helvacılık yapmakla beraber güreş de yapıyordu. Ka-

saba içinde ve köylerinde yapılan güreşlere girerdi ve güreşleri kazanırdı.

Ali pehlivan, Türk güreşi olan karakucak güreşinden başka güreş bilmezken Rumelide yağ ve kispetle güreşilir olduğunu görünce hemen bu güreşi de öğrenmeğe koyuldu ve öğrendi. Çok zeki olan Ali pehlivan, az zaman içinde yağ güreşinin inceliklerine nüfuz etmişti. Fakat vücudu küçük olduğundan, ilk vakıtlarda ona kimse ehemmiyet atfetmiyordu. Lâkin önüne gelen ve kendi akrabaları olan pehlivanları birer birer yenmeğe başlayınca helvacı çırağı Ali, nam almıya ve ağaların gözüne girmeğe başladı.

Ali pehlivan, Yenişehir ve civarında bulunan bütün pehlivanları silip süpürmüştü. Bir avuç delikanlı, kendinden büyükleri yeniyordu.

Derken, Ali pehlivanın hemşerileri civar kasabalara ve köylere, daha iyi pehlivanlarla karşılaştırmıya götürdüler. Oralarda da muvaffak oldu ve böyle böyle Ali pehlivan, şöhret almıya başladı. Nihayet büyük şehir güreşlerine kadar uzandı. Oralarda da kendini gösterince Yenişehirin ileri gelen Arnavut ağaları, Ali pehlivani himayeye ve bakıma başladılar. Çiftliklerine alarak beslemeğe, üst baş, harçlık vererek pehlivanlığa hazırladılar...

İşte bu yaşayış ve durumdur ki Ali pehlivana Arnavutoğlu lâkabını vermişti. Arnavut ağaları ve beyleri himayesinde yaşadığı ve onların debdebe ve saltanatı ile güreşlere gittiği için herkes onu Arnavut ve Arnavut oğlu zannederek böyle bir lâkap takmıştı. Arnavutoğlu denince, Yenişehirli Ali pehlivan olduğu anlaşılırdı.

Arnavutoğlu, ufacak okkasile bütün Rumeliyi temizledi. Önüne gelen pehlivani yendi. Küçük ortadan başlayarak büyük ortayı, başaltını süpürdü. Nihayet baş güreşlere girerek Selânik, Üsküp, Gümölcine, Dırama, Sarışaban, Manastır gibi yerlere uzandı. Ve oralarda bulunan namdar başpehlivanları yendi.

Bu fevkalbeşer yaratılmış vücuda herkes hayrandı. Küçük ve okkasız bir gövde, önüne gelen devleri yeniyordu. Nihayet Arnavut ağaları ve beyleri Ali pehlivani Kırkpınar güreşlerine getirdiler. O vakitler Kırkpınar güreşleri, muazzam bir panayır ve babayiğitlerin seçildiği yerdı.

Ali pehlivanın ilk defa Kırkpınara ne vakit geldiği malûm değildir. Burasını hiç kimse bilmiyor. Yalnız, merhum Pomak Deli Muradın anlatışına göre, Sultan Mecit devrinde geldiği anlaşılıyor. Çünkü Sultan Aziz, veliaht iken başpehlivan ola-

rak Efendinin sarayına intisap etmişti. Böyle olduğuna nazaran, Sultan Mecit devrinde Kırkpınar güreşlerine geldiği düşünülebilir.

Arnavutoğlunun Kırkpınarda ilkin kimlerle de güreştiği malûmumuz değildir. Fakat galip geldiği ve başpehlivanlığı aldığı söyleniyor. Daha sonraki güreşlerinden haberdarız.

Arnavutoğlu, Kırkpınar güreşlerinde, meşhur Kara Mandayı yeniyor... Kara Manda aslen Yozgatlıdır ve Sultan Mecit devri başpehlivanlarından ve Sultan Mahmut devri başpehlivanlarından ve Sultan Azizin efendiliği zamanında lalalığını yapan meşhur Yozgatlı Kel Hasanın hemşerilerindedir.

Kara Manda, dev gibi bir adamdı ve Yozgatlı Hasanın meydandan çekilmesile o devrin baş pehlivanıydı.

O devirde bir de Arapoğlu diye türemiş bir baş pehlivan vardı. Bu pehlivan, aslen Deliormanlı idi.

Veliaht Aziz Efendinin yanında birkaç baş pehlivan vardı. Bunlar da şunlardı:

Kuşçubaşı Ahmet.

Hamlacıbaşı Mehmet.

Şamdancı Kara Duman...

Bunlar, Kırkpınarda baş almış dev cüsselerdi. Sultan Aziz, veliahtlığı zamanında da maiyetinde baş pehlivan beslerdi. Kendisi pehlivanlığa meraklı ve bizzat güreş olduğundan, nerede namdar pehlivan varsa yanına alırdı.

Sultan Azizin aslen pehlivan ustası Yozgatlı Hasandı. Yozgatlı Kel Hasan, Sultan Mahmut devrindenberi yanında idi. İhtiyarladığı için pehlivanlıktan çekilmişti. Bu sebeple devrin en namdar pehlivanı Kara Manda idi. Ve bu ayarda olanlar da Kuşçubaşı Ahmet, Hamlacıbaşı Mehmet, Şamdancı Kara dumanı.

Sultan Mahmut devrinde ve Sultan Mecit devrinin ortalarına kadar sarayı hümayun baş pehlivanlığı, yani Türk İmparatorluğu pehlivanlığı Yozgatlıların elindeydi. En son baş pehlivan olan Kara Manda da Yozgatlıydı.

Kuşçubaşı Ahmet, Şamdancı Kara Duman, Hamlacıbaşı Mehmet de Yozgat vilâyetinden idiler.

Arnavutoğlunun türemesinden sonra baş pehlivanlık Kastamonululara intikal etti ve Türk İmparatorluğu baş pehlivanlığına Kastamonulular hâkim oldu.

Arnavutoğlunun bu sıralarında Sivashlılar yetişti. Fakat Arnavutoğlunu meydandan çıkaramadılar.

Arnavutoğlundan sonra, Sultan Azizin imparatorluğu sıralarında saraya Deliormanlı Türkler hâkim oldular. Ve sarayı

hümayun baş pehlivanlığı bunlara intikal etti. Türk İmparatorluğu baş pehlivanlığına bunlar sahip oldular.

Arnavutoğlunun ihtiyarladığı ve güreşten çekilmek üzere bulunduğu sıralarda meşhur Kvasoğlu Koca İbrahim türedi.

Kvasoğlu Koca İbrahim, aslen Deliorman Türklerinden-dir. Sırası geldiği zaman bu devirlerin birbirlerine ne suretle intikal ettiğini yazacağım. Ve bilhassa Arnavutoğlundan Kvasoğlu Koca İbrahime, güreşin ne suretle devrolduğunu kaydedeceğim...

Ve Arnavutoğlunun Yozgatlılara nasıl olup da galip geldiğini ve sarayı hümayun baş pehlivanlığını aldığını anlatacağım.

Arnavutoğlu, Kırkpınara kaçınıcı defa geldiği malûm olmayan bir güreşinde Arapoğlunu ve Kara Mandayı kıran kırana olan bir güreşte üstüste mağlûp ediyor... Kara Mandanın mağlûp olması, imparatorluğun her tarafında akisler yapıyor... Haber, Sultan Mecide kadar varıyor... Bilhassa, Kara Mandayı himaye eden veliaht Sultan Azize kadar tesirini yapıyor...

Sultan Mecit, sporcu değildi. Nazik, narin, şair, musikiye meraklı, ince ve zarif bir imparatordu. Babası Sultan Mahmud Adlî, ince ruhlu, nazik bir adam olmakla beraber müthiş bir sporcu, gayet mahir bir tirendaz idi.

Sultan Mahmudun attığı oklar, dünya rekorunu muhafaza eder. Yüz seneden fazladır ki, Sultan Mahmudun attığı oku dünya yüzünde hiçbir kimse kıramamıştır. Hattâ yaklaşınamıştır bu mesafeye...

Sultan Mahmudun, İstanbul Okmeydanında attığı büyük mesafeli ve rekorlu oktan dolayı dikili bir taşı, ve kitabesi vardır. Meşhur tirendazların rekor mahiyetinde attıkları oklar namına böyle taşlar dikilirdi.

Fakat, bugün bu taşların ve güzelim kitabelerin yerlerinde yeller esiyor. Her biri yerlerinden sökülerek, o civarlarda yapılan Arnavut bahçıvanların kulübelerine temel taşı olmuştur. Ecdadın kahramanlıklarını temsil eden ve ahlâfa bir ders teşkil edecek olan bu âbideler, Türk milletinden gayri olup, Türk yiğitlik tarihile ilgili olmayan ve bu gibi âbideleri ve kitabeleri söküp kırarak kulübelerine duvar taşı yapan yabancı ruhlar elinde yokedilip gitti.

Neyse, Sultan Mahmut, ki Sutan Azizin babası, müthiş bir tirendazdı. Aynı zamanda atlı ciridi iyi oynardı. Oğlu Sultan Mecitte bu yoktu. Olmadığı içindir ki Tanzimatı Hayriyeyi ilân edip hristiyanlığa hürriyet ve müsavat verdi. Ve Türk benliğini, Türk ruhunu, Türk babayiğitliğini Avrupa mukallitliğine

taklip için yol açtı. Ve bu ruhtur ki, amelimanda Babiâli efendisi ruhunu vücutlandırdı.

Sultan Aziz, babası gibi pehlivandı. Bu sebeple etrafına Türk yiğitlerini toplar ve himaye derdi. Onlara bol ihsanlar verir.. köylerinde evler ve tarlalar vücutlandırırđı.

Sultan Mecit devrinde pehlivanlık, ciritçilik, okçuluk ilh.. gibi pehlivanlık ve yiğitlik hareketleri, veliaht Aziz Efendinin sarayında toplanmıştı. Sultan Mecit, bu Türk hareketleriyle alâkadar olmazdı.

Kara Mandayı ve diğer baş pehlivanları, veliaht Aziz Efendi himaye ederdđ. Ve Arnavutoğlunu da o alıp sarayına getirtmişti.

Zaten Sultan Azizden sonra ne Türk babayiğiti, ne Türk pehlivanı, ne de Türk mücadele ruhunu yaşatan hareketler kalmadı. Dediğim gibi, Tanzimatı Hayriyenin doğurduğu Babiâlî efendisi tipi vâcutlandı.

*
**

Arnavutoğlu, Kırkpınarda altmış altı okkalık vücudiyle Arapoğlunu ve Kara Mandayı ortadan çıkardıktan sonra veliaht Aziz Efendi, adamları vasıtasile sarayına celbetti. Arnavutoğlu, veliahtın sarayına geldiği zaman ilk evvelâ lalası meşhur Yozgatlı Kel Hasanla karşılaşmıştı.

Yozgatlı Hasan, Arnavutoğlunu görünce şaşırmıştı. Hattâ üstüste soruyordu:

— Senin ismin Arnavutoğlu mudur?

— Evet.. Arnavutoğlu Alidir.

— Kırkpınarda Kara Mandayı, Arapoğlunu yenen sen misin?

— Evet!..

Kel Hasan çıldıracaktı. Karşısında bir avuç adam vardı. Nasıl olup da bu adam, Kara Manda gibi bir ejderhayı, nasıl olup da Arapoğlu gibi bir devi yenmişti? Gözlerine inanamıyor ve tekrar tekrar soruyordu:

— Demek, Arnavutoğlu Ali pehlivan sensin ha?..

— .....

Arnavutoğlu, ağırbaşlı, sâkin bir adamdı. Mütevazı yarıdılışlıydı. Büyüklüğü hiç sevmezdi. Kel Hasan, üstüste sordukça, kızmakla beraber sâkin duruyordu.

Arnavutoğlu, çok zeki bir adam olduğundan, Kel Hasanın kendisini bir şeye benzetemediğini sezmişti. Fakat Kel Hasanın, Sultan Mahmut devri baş pehlivanı olduğunu bilmiyordu. Karşısında sırmalı, yıldızlı bir saray ağası vardı.

Kel Hasan, hayretler içinde kaldı. Efendisine ne söyleyeceğini şaşırды. Veliht da merak içindeydi. Arnavutoğlunu görmek arzusunda bulunuyordu. Efendi, Arnavutoğlunu kafasında büyüttükçe büyümüşü. Kel Hasan da öyle değil miydi ya?

Nihayet Kel Hasan, efendisile karşılaştı. Hasan, efendisile lâübalî konuşabilirdi. Velihta, Arnavutoğlunun geldiğini söyleyince Sultan Aziz:

— Geldi mi nihayet?

— Evet efendimiz, geldi Arnavutoğlu... Fakat!..

— Neden fakatlı konuşuyorsun?

— Efendimiz, daha hâlâ inanamıyorum. Acaba gözlerim yanlış mı gördü diye kendi kendimi yiyorum.

— O değil mi?

— Ta kendisi... Fakat bir avuç adam... Hattâ sarayı hümayununuzda bu adam ufaklığında kimse yok... En küçük kulunuz bile ondan iridir, efendimiz...

— Allah Allah!.. Acaba yanlış bir adam göndermesinler...

— Hayır efendimiz... Üstüste sordum. Tam kendisi...

— Kara Mandayı ve Arapoğlunu yendiğini de sordun mu?

— Evet efendimiz...

— Ne dedi?

— Yendiğini söyledi.

— Bir de ben göreyim şunu...

Diye irade etti. Kel Hasan, Arnavutoğlunu alıp veliahtın huzuruna götürdü. Ayak öptü ve elpençe divan durdu. Arnavutoğlu, büzülerek daha ziyade küçülmüşü. Veliht Aziz Efendinin dili damağı tutulmuştu. Ne söyleyeceğini şaşırılmıştı. Kara Mandayı ve Arapoğlunu yenen bu muydu? Nihayet bir dakika kadar süren divandan sonra Aziz Efendi, kendisini toparlıyarak:

— Oğlum, Arnavutoğlu sen misin?

Diyebildi. O da şüpheye düşmüşü. Ali pehlivan, veliahtın da şüphe ile sorduğunu sezince dikleştı ve tokça bir cevapla:

— Evet efendimiz, kulunuzum!..

— Sen, aslen nerelisin?

— Kastamonuluyum, efendimiz...

— Ya .. Demek, Arnavut değilsin?

— Hayır efendimiz... Ana, baba aslen Kastamonuluyum... Arnavutlukla hiç alâkam yok...

— Eee!.. Neden Arnavutoğlu diyorlar sana?

Deyince.. Ali pehlivan menkıbesini anlattı. Bunun üzerine veliaht:

— Sen, aslen denizcisin, demek?

— Evet efendimiz...

— İyi kürek çeker misin?

— Sayenizde...

— Pekâlâ... Git, istirahat et!.. Burasını evin bil!.. Yakında seni güreştireceğim.. dedi.

Arnavutoğluna bir daire vermişlerdi. Akşam, sabah tablası çıkıyordu. Bol ve görülmemiş yemekler yiyordu. İstirahat mükemmeldi. Yalnız idman edecek adam yoktu. Arnavutoğlu, Yozgatlı Kel Hasanın kim olduğunu tanımıştı. O, eski bir pehlivan olduğu için, gördüğü zaman elini öpüp son derece hürmet ediyordu.

Arnavutoğlu, bir gün Yozgatlı Hasanın dairesine gelerek şunları söyledi:

— Efendim, elhamdülillâh rahatım iyidir... Hamdolsun yeyip içiyoruz. Fakat kimseyi tanımadığımdan, idman yapamıyorum. Lûtfeder de birini tavsiye ederseniz biraz idmanlanayım... Çünkü idmanım kaçmaktadır.

Yozgatlı Hasan, bu teklife memnun olmuştu. İdman güreşinde Arnavutoğlunun ayarını tartmış olacaktı. Mukabele etti:

— Peki, pehlivan... Ben sana idman için birisini yollarım.

Kel Hasan, bu idman meselesini veliaht Aziz Efendiye de açmıştı. Aziz Efendi de meraka düşmüştü. Arnavutoğlunu Kara Manda ile güreştirmeden evvel onun ne ayarda olduğunu bilmek istiyordu.

Kel Hasan, baş pehlivanların ikinci derecede olanlarından birini Arnavutoğluna gönderdi ve gönderirken de şu emri verdi:

— İdman güreşi filân tanıma! Sımsıkı tut!..

Bu pehlivanın ismi Hasandı. Hamlacılardan, İnebolulu, yüz yirmi okkalık bir yarma idi. Hasan, Arnavutoğlunu, bir hamam bohçası gibi savurup yere vuracağına kani olmuştu. Ne olacaktı? Bir avuç adamdı.

İdmanlarını hususî olarak yapacaklardı. Seyircileri de saray hademe ve odacılarıydı. Bir iki de hamlacı vardı. Soyunup meydana çıktılar. İdman başladı. Fakat Hasan çok sert tutuyordu. Arnavutoğlu işi anladı. Hiç bozmadı.

Hasan, Arnavutoğlunu bir elde kucaklayıp yere vuracağına sanmışken, güreşin daha ikinci elinde ne yapacağını şaşırılmıştı. Küçük dediği adamın pençeleri, neresini tutarsa, felce uğruyordu. Pençeleri âdeta bir mengene gibiydi. Sonra, hasmını kapmak için cullandığı halde az kalsın bozuk düşecekti.

Arnavutoğlu ise, idman güreşi olduğu için hafif tutuyordu

ve hasmını idare ediyordu. İdman güreşinin beşinci dakikalarına doğru Hasan, büzüle büzüle, hasmının karşısında ufalmıştı. Bu beş dakika içinde karşındakinin, belâların belâsı olduğunu sezmişti. Nereden hamle ettiyse mukabilinde yenik düşecek oyuna düşmüştü.

Arnavutoğlu, hasmını yeniğe getirir oyunu alınca bırakıyordu. Çünkü yaptıkları idmandı. Hasını yenmek olmazdı.

Seyirci hademeler, odacılar ve hamlacılar şaşırmışlardı. İdman güreşi bir saati bulmuştu. Hasan, hasmına bir şeycikler yapamadıktan başka, Arnavutoğlu onu kaç defalar altına almış, bırakmıştı. Hulâsa, iki saatlik idman güreşinde Arnavutoğlu, Hasanla bir çocuk gibi oynamıştı.

İdman güreşinin neticesini, Kel Hasan da, veliaht Aziz Efendi de sabırsızlıkla bekliyorlardı. Nihayet beklediklerine kavuştular. Kel Hasan, hamlacı Hasanı karşısına dikti ve sordu:

— Nasıl buldun, Arnavutoğlunu?

— Çok belâlı, efendim!

— Amma yaptın ha!.. Neresi belâlı onun... Bir avuç adam... Yıldırılmış seni...

— Efendim, köleniz de öyle zannettim... Fakat çok tehlikeli bir pehlivan... Neresinden tutarsanız, muhakkak oradan bozulursunuz... Ne oyun yaptımsa kendi oyunumla kendim yeniğe düştüm. Hepsini bozdu oyunlarımın...

— Ya!..

— Efendim, sonra, görüldüğü gibi değil bu adam... Fevkalâde kuvvetli... Bütün kollarımı çürük içinde bıraktı.

— Neden?

— Nereden tutarsa orasına kan oturtuyor... Mengene gibi sert pençeleri var. Tuttuğu yerler çürüyor. Bu derece kuvvetli ve sıırım gibi bir adam görmedim. Hele oyunbazlığı efendim... Bir türlü güreş uyduramadım. Benimle çocuk gibi oynadı valahi!..

— .....

Kel Hasan afallamıştı. Hamlacı Hasan, böyle konuşmazdı. Babayiğit bir adamdı. Demek, hiçbir şey yapamamıştı. Mâneviyatı bozulmuştu.

Kel Hasan, vak'ayı gelip efendisine aynen nakletti. Sultan Azizi de merak sarmıştı. Bu, olur şey değildi. Nihayet Kel Hasana:

— Lala! Kara Manda ile güreştirelim..

Deyince Hasan:

— Efendimiz, ilk hamlede ve huzurunuzda Kara Manda

ile güreştirmeyiniz. Kara Mandadan evvel başlarımız var... Meselâ, Samdancı Kara Dumanla, Kuşçubaşı Ahmetle, hamlacı Mehmetle tutuşturunuz. Bunları meydandan çıkardıktan sonra Kara Manda ile tutuşturmanızı niyaz ederim.

Bunun üzerine Sultan Aziz, Kel Hasana hak verdi. Ve evvelâ Samdancı Kara Dumanla tutuşmalarını irade etti ve irade, Arnavutoğluna tebliğ olundu. Arnavutoğlunun keyfi yerinde idi. Otmaktan, yatmaktan bıkmıştı. Güreş istiyordu. O, Kara Duman filân kimdir bilmiyordu. Yalnız dairesinin hademesi bir gün Kara Dumanı ona şöyle tarif etmişti:

— Yüz yirmi, yüz yirmi beş okkalık bir pehlivan... Efendimizin baş pehlivanlarından... Kara Manda ile iki beraberliği var... Bir de bozuk ve açık düşmüştür.

Arnavutoğlu, sükûnetle dinlemişti bu kısa tarifi... Kara Duman, Arnavutoğlunu hiçe sayıyordu. Hamlacı Hasanla idmanlarının hikâyesini dinlediği halde yine hiçe sayıyordu.

**

İki taraf idmanlarını yapıp hazırlanmıştı. Huzurda güreş kuruldu. Veliâhtın bütün baş pehlivanları hazırıldılar. Yalnız Kara Manda mevcut değildi. Kara Manda, Arnavutoğluna mağlûp olduktan sonra saraya uğramadan memleketine gitmişti. Çok kederliydi. Memleketinde tebdilî hava edecek, kendisini iyice idmana çekecek ve besliyecek, dönerek Arnavutoğlundan intikamını alacaktı.

Kara Manda beside idi. Bir gün gelip Arnavutoğlu ile veliâht Aziz Efendinin huzurunda güreşeceğine emindi. Sonra, mağlûp bir yüzle nasıl olup da İstanbula gelebilirdi?

Kara Manda, derlenip toplandıktan ve Arnavutoğlunu kırarak ve bükecek hale geldikten sonra İstanbula gelecekti.

Neyse, güreş başlamak üzereydi. Veliâht Aziz Efendi meydanın bir köşesinde kanapesine yaslanmıştı. Pehlivanlar odada soyunuyorlardı. Kara Duman da, Arnavutoğlu da soyunmuşlardı. Ağalar, meydana çıkmalarını tebliğ ettiler. Arnavutoğluna huzur güreşinin usul ve erkânını talim eylemişlerdi.

Pehlivan meydana çıkarken huzura doğru el bağlayıp önüne bakarak yavaş yavaş yürüyerek meydan ortasını bulur... Meydan ortasına ve tam huzura müteveccih olduğu zaman sağ dizini yere dizler ve yer öper. Sonra çok temennalar ederek geri geri çekilip tâ meydanın ve geldiği yerin kenarına elpençe divan durur...

İşte bu, huzur güreşinin erkânından biridir. Oldukları yerden bir pehlivan hafif dua eder. Kibleye döndürülmüş olduk-

ları halde üç ihlâs bir fatiha okurlar... Ondan sonra meydana saliverilirler... Huzurda peşrev yaparken Sultana karşı arka çevrilmez... Peşrev daima huzura karşı olur. Sonra huzura karşı meydan okur gibi sıçırarak çırpılmaz. Bütün çırpınmalar hasma karşı olur. İşte bunlar, huzur güreşlerinin bir kısmı erkânındandır. Ve bunları bütün saray pehlivanları bilir. Arnavutoğluna bu usul ve erkânı talim eylemişlerdi. Sıkı sıkı da:

— Sakın ola ki, çırpınıp nâra atmıyasın..

Demişlerdi. Huzurda çırpınıp nâra atmak usulden değildi. Fakat bu bid'atî padişahın bendeleri vücuda getirmişti. Yoksa, Sultan Aziz, nâra atan pehlivanları severdi. Nitekim Arnavutoğlu da ilk acemilik eseri olarak gayriihtiyarî çırpınıp nâralar atmıştı. Fakat güreşten sonra ona sıkı sıkı tenbihlerde bulunmuştu.

Sonradan, huzurda hiç nâra atmıyan Arnavutoğluna bir gün Sultan Aziz sormuştu:

— Sen, evvelce ne güzel nâra savururdun.. şimdi neden atmıyorsun nâra?..

— .....

Arnavutoğlu, hicap edip usmuştu. Saray ağalarının tenbihatından bahsetmemişti. E!.. Olabilir de kendisini yokluyorlardı.

Güreş, huzur güreşi ile başladı. Sultan Azizin gözleri Arnavutoğlunun üzerindeydi. Bu bir avuç adamın ne yapabileceğini düşünüyordu. Fakat Arnavutoğlunun maharetini daha ilk elde ve beş dakika içinde anlayıvermişti.

Kara Duman, kendine güvenerek küçük hasmının üzerine yüklendi. Arnavutoğlunun bir tabiatı vardı: Hasımı yavaş tutardı. Ense bağliyerek dik ve açık dururdu. Başını, hasmını görmez bir şekilde arkasına ve yana çevirirdi. Hattâ bu duruşunu gören Sultan Aziz, yanında bulunan lalasına:

— Hasan, ne biçim duruyor bu adam?

— Evet efendimiz.. apaçık duruyor... Kara Duman, kapı bastırarak şimdi...

Demeğe kalmadı. Hakikaten Kara Duman birden Arnavutoğluna girdi. Çaprazlayıp sürdü. Fakat ancak dört, beş adım gitti ve hasmını götürebildi. Sıkı bir yanbaş oyunile bozulup çözümlenerek, uçup Arnavutoğlunun önüne dizledi. Ve derhal doğrulup toplandı. Ne olduğunu, neye uğradığını anlıyamamıştı birden...

Arnavutoğlu bu... Onun arkasında gözü vardı. Hasmının ensesini bağladığı elj bir elektrik teli gibiydi. Hasmının ne ya-

pacağını ve ne suretle hamleye girdiğini derhal sezerdi. Ve mu-kabil oyunları da hep yenici ve tehlikeliydi.

Arnavutoğlu, Kara Dumanı bıçak biçer gibi bozup atmıştı. Sultan Aziz gözlerini dört açtı. Kel Hasan afalladı. Koskoca Kara Dumanı, küçük bir manevra ile söküp atmıştı. Üste de tehlikeli bir surette dizlemişti.

Köstek tam yerini bulmuş olsaydı Kara Duman, burnunun üzerine vurarak yere düşecekti. Sultan Aziz, hiç ses çıkarmadan lalasının yüzüne baktı. Kel Hasan da gözleriyle efendisine cevap verir halde kaldı. Yani ikisi de lâl ve epkem, donakalmışlardı.

Güreşin yedinci dakikalarına doğru Kara Duman, Arnavutoğluna bir çapraz daha toparlıyarak doludizkin sürdü.

Arnavutoğlu, uçarak gerisin geriye gidiyordu. Kara Duman, hasmını öyle bir kavramıştı ki, bir evvelki çaprazda olduğu gibi, Arnavutoğlu maharet göstererek yanbaş oyununu yapamazdı.

Kara Duman, hasmını kollarının arasına iyice kıstırmış, nefeslik yer bırakmamıştı. Bu gidiş müthiş bir gidişti. Arnavutoğlunun kurtulmasına imkân görülüyordu. Dev gibi hasmı, üstüne yüklenmiş, amansız bir hamleyle sürüyordu.

Arnavutoğlu, ha düştü, ha düşecekti. Ufak bir çengele bakıyordu. Yirmi beş, otuz adım kadar meydanı uçtular. Sultan Aziz başta olmak üzere bütün maiyet heyecana düştü ve yüzde yüz Arnavutoğlunun yenileceğine kanaat getirdiler.

Arnavutoğlu, öyle bir kısıp girmişti ki, bu ufak vücudun bu badireden sıyrılmasına meydan kalmamıştı.

Sultan Aziz, lalasının yüzüne bakarak güldü. Kel Hasan da tebessüm etti. Her ikisi de Arnavutoğlunun kurtulamayacağına hükmetmiş görünüyorlardı.

Arnavutoğlu, o kadar hızlı uçuyordu ki, hiçbir pehlivan, çaprazda bu kadar hıza gelemezdi. Kara Duman, dişlerini sıkmış, bir an evvel hasmına çengel yetiştirmeğe çalışıyordu. Kara Duman, hasmına ayağıle küçük bir çengel dokunuşu yetiştirmiş olsaydı, hiç bekletmeden hasmını sırtüstü yere vurmuş olacaktı.

Arnavutoğlunun hızlı ve uçarak gitmesi kerametini Kara Dumanın zorunda görenler aldanıyordu. Bu, bilhassa Arnavutoğlunun, hiç kimse tarafından bilinmiyen ve sezilemeyecek olan manevralarından biriydi. O, mahsustan hasmının hızı üzerine hız katıyordu. Hasımı da, hasmını iyice sürüyorum zannile, olanca kuvvetile üzerine yükleniyordu.

İki hasım, otuz beş adım kadar meydanı bir baştan bir

başa harmanladılar. Birdenbire ve ânî olarak Kara Dumanın tepetaklak atarak yere sırtüstü düştüğü görüldü. Kara Duman, galip ve hâkim mevkide iken şimdi sırtüstü yere düşmüş, nalları havaya dikmişti. Tam pehlivan tabirile tenesirliği yere vurmuştu.

Arnavutoğlu, ayağa kalkarak veliahta karşı döndü. Dizliyerek yerden bir temenna etti. Bu, galibiyet temennasıydı.

Fakat nasıl olup da bu olmuştu? Kara Duman, nasıl havalanıp sırtüstü yere gelmişti? Bu, âdeta bir sırды. Meşhur baş pehlivan Kel Hasan da, güreşi çok iyi bilen veliaht Aziz Efendi de bu oyun sırrını sezememişlerdi.

Kara Duman, ezilip büzülerek olduğu yerden kalktı. Yer öpüp temenna ederek meydandan çekildi. Arnavutoğlu da çekilmişti. Lalasile efendisi birbirlerine bakıyorlardı. Veliiaht, lalasına sordu:

— Lala, bu nasıl iş?

— Bilmem, efendimiz...

— Nasıl oldu da böyle oldu?

— .....

— Hayret edilecek şey... Ne yaptı da böyle oldu? Çok fena yenildi Kara Duman... Hem de yedi, sekiz dakikada...

— .....

— Demek, sen de bilmiyorsun bu oyunu?

— Bilmiyorum, efendimiz...

— Göremedin mi nasıl olduğunu?

— Çaprazı sıyırttığını gördüm yalnız... Bir de Kara Duman kulunuzun havalanıp taklak atarak Arnavutoğlunun önüne düştüğünü gördüm, efendimiz...

— Nasıl taklak attırdı?

Veliiaht, merak içindeydi. Güreşe fevkalâde meraklı olduğundan, bu manevranın nasıl olduğunu muhakkak bilmesi lâzımdı. Güreşi seyreden diğer baş pehlivanları da çağırıp sordu. Onlar da ancak Kel Hasan kadar görmüşlerdi. Başka bir şey bilmiyorlardı. Veliiaht, merakından çatlıyacaktı.

Veliiaht, Kara Dumanı huzuruna çağırды ve sordu:

— Pehlivan, nasıl yenildiğini biliyor musun?

— Hayır, efendimiz...

— İnsan, nasıl oyuna düştüğünü bilmez mi?

— Bilemiyorum efendimiz... Yalnız hızlı bir darbeyle havalanıp taklak attığımı biliyorum.

— Çaprazı nasıl sıyırdığının farkında değil misin?

— Hayır, efendimiz... Uçup giderken birdenbire bir sıy-

rılış oldu. O kadarını sezdim... Sonra ayaklarım kösteklendi ve.. uçtum.

— Allah Allah!..

Veliaht, meraktan çatlıyacaktı. Kendileri pehlivan olduğu için bu manevrayı Arnavutoğluna sormaktan çekiniyorlardı. Veliaht, lalasıle şöyle konuşmuştu:

— Lala, bu adam tehlikelidir. Fevkalâde ustadır. Kara Duman, böyle yedi, sekiz dakikada mağlûp edilemez... Kara Dumanı, Kara Manda bile güç hal yeniyor.

— Evet sultanım! Fevkalâde usta olduğunu gösterdi. İlk çaprazı söküşünden belliydi. İkinci çaprazda yüzde yüz yenilecekken hasmını bu hale düşürmesi hayrettir.

— Arnavutoğlundan, bu manevrasını soralım...

— İrade efendimizindir...

— Çağır bana! dedi.

Arnavutoğlu, veliahtın huzuruna gelmişti. Elpençe divan duruyordu. Kel Hasan da yanındaydı. Veliaht:

— Aferin sana pehlivan! Güreşi çabuk bitirdin... Memnun oldum güreşinden...

— .....

— Kara Duman, iyi bir pehlivandır. Fakat iyi bir manevraya getirdin...

— .....

— Bu oyunu nasıl yaptın bakayım?

— Efendimiz, bu oyun kölenizin icadıdır. Fakat kölenizden gayri kimse tatbik edemez... Çok tehlikelidir. Yüzde yüz yenilir insan... Sıkı ve zorlu çaprazda girdiğim zaman, hasmım beni ne kadar sürerse sürsün, ben de onun sürmesi hızına, hız katarak geri geri sür'atle uçarım. Ve hasmımın hızına son gayretle hız katarım. Hasım beni, kendi sürüyormuş zannederek sevinir ve bir an evvel çengele girerek düşürmek ister... İşte bu hız esnasında birdenbire çaprazdan yılan gibi sıyrılıp hasmımın önüne çöreklenirim. Ve kıcımla sıkı bir kılçık atarım. Hasım hızla uçup üstüme gelirken ben birdenbire çöreklenip oturduğum için ayakları mâniyaya çarpar. Yani, kulunuza çarpıp üzerimden aşarken kıcımlı birden havaya fırlatarak bir de kılçık darbesi vururum, efendimiz... İşte Kara Dumana da böyle yaptım ve oyun budur.

Deyince veliaht da, Kel Hasan da donakaldılar. Veliaht, hayretle:

— Demek, çaprazdaki hızı sen veriyordun, ha!..

— Evet, efendimiz...

— Evet, dediğin gibi, bu oyunu tatbik etmek güçtür ve

tehlikelidir. Yüzde yüz, bu oyunu tatbik eden mağlûp olur... Kimse bu muvazeneyi bulamaz... Aferin sana!.. Usta bir pehlivanmışsın...

Dedikten sonra sözlerine şunları ilâve etti:

— Haftaya, Ahmetle bir güreş yapacaksın. Hazırlan!

— Sayei şahanenizde hazırım, efendimiz!..

*
**

Kara Duman çok üzülmüştü. Hayatında bu kadar çabuk yenilmemişti. Lala Kel Hasan, Arnavutoğlunun manevrasını Kara Dumana anlatmıştı. Bu oyunu tatbik etmenin ve bu manevradan kurtulmanın imkânı yoktu. Bakalım Ahmet ne yapacaktı. Ahmet, Kara Dumandan bir gömlek yüksek pehlivandı. Kalıplı, iri yarı bir adamdı. Ahmet, Arnavutoğlunu meydan yerinde kıracağıını söylüyordu. Ahmet, arkadaşlarına:

— Ben Kara Duman değilim... Vallahi, efendimizin huzurunda kemiklerini kırıp meydanda bırakacağım. Ben, öyle manevralara gelmem... Olanca ağırlığımla üzerine düşer, kırarım kaburga kemiklerini...

Bir bakıma, Ahmet doğru söylüyordu. Altmış altı okkalık bir adamın üzerine yüz otuz okka ile kalıbı kalıbına düşülürse muhakkak kemikleri kırılırdı.

Ahmet, bir hafta müddetle hazırlandı. Arnavutoğlu da bir iki idman yaptı. Arnavutoğlunun en büyük idmanı dağlara, bayırlara tırmanarak koşmaktı. Arada bir, sabahları saraydan çıkar, İhlamur taraflarına giderek Zincirlikuyuya doğru dağlara vurarak yürür ve koşardı. Tâ Ayasâğa köyüne kadar gider ve oradan yine dağlara vurarak gelirdi. Arnavutoğlu bu suretle nefes kabiliyetini arttırır ve bir dirhem yağ tutmazdı.

Arnavutoğlunun bu idmanlarını veliaht Aziz Efendiye söylemişlerdi. Sultan Aziz, o güne kadar, bir pehlivanın böyle idman yaptığını işitmemişti. Lalasına sormuştu:

— Lala, bu ne biçim idman?

— Sultanım, Anadolu'da pehlivanlar böyle idman yaparlar... Yağ tutmamak için...

— İyi amma.. zaten Arnavutoğlunda yağ yok ki...

— Öyle alıştırmış kendini... Efendimiz, görüyorsunuz ki, dağ keçisine dönmüş, vücudu sıırım gibi...

— Ahmet ne yapacak dersin?

— Ahmet kulunuz serttir, gaddardır. Belki bir şey yapar.

— Ben hiç ummuyorum...

— Çok zarplı ve katı olduğu için Arnavutoğlunu bir taraftan yakalarsa muhakkak yener.

Dedi. Fakat Sultan Azizin gözü yılmıştı.

**

Ahmetle Arnavutoğlunun güreşi Kâğıthanede, Çağlayan kasrında olacaktı. Veliâht, cuma namazından sonra kasra gelmişti. Mutadî veçhile yemek yedikten sonra uzanıp yatmıştı. Güreş, akşam serinliğine doğru yapılacaktı.

Arnavutoğlu, Ahmet, Çağlıyan kasrına geldiler. Efendilerinin kalkmasını bekliyorlardı. Ahmedin söyledikleri, Arnavutoğlunun kulağına varmıştı. Hele, Ahmedin şu sözleri Arnavutoğlunu çok kızdırmıştı:

— Onun kemiklerini kıracağım...

Veliâht kalktı, güreşin kurulmasını emretti. Güreş kuruldu. Pehlivanlar yağlanmış oldukları halde meydana çıktılar. Huzur güreşinin icap ettirdiği âdetleri yerine getirdikten sonra güreşe başladılar. Ahmet, ilk hamlede hasmının üzerine çulandı. Onu çapraza almak ve bir hamlede altına düşürerek kalıbıkalıbına üzerine düşmek ve bu suretle kemiklerini kırmak... İşte Ahmedin plânı buydu ve bunu yapmağa azmetmişti.

Arnavutoğlu, Ahmedin, yapacağını evvelce haber aldığı bu harekete müsait davranmak ve onu kendi oyunile bozmak kararındaydı. Bu sebeple bile bile hasmının aradığı çaprazı kendi elile verecekti. Nitekim, Ahmedin aradığı çaprazı, ilk elde belli etmeden hasmına verdi.

Ahmet, çaprazı aldım hırsile hasmını sürdü. Fakat tetik gidiyordu. Kara Dumanın düştüğü âkıbete düşmek istemiyordu. Arnavutoğlu, tamamen kendini salıvermiş vaziyette idi. Hiç Kara Duman güreşinde olduğu gibi değildi.

Ahmet, küçük hasmını müthiş bir surette kavramıştı. Temkinli bir şekilde sürüyordu. Tamamile çapraza ve güreşe hâkimdi. Öyle hızla, doludizgin bir gidiş yoktu. Sultan Aziz, bu gidişi beğenmedi. Bir an içinde lalasına dönerek:

— Lala.. Ahmet, çok fena taktı. Arnavutoğlunun Kara Dumandaki manevrası görülmüyor.

— Evet efendimiz... Bir küçük çengel yetiştirmiş olsa kâfi.

— Bir çengel yetiştirse, Arnavutoğlunun sırtı yere vuracak...

— Evet, efendimiz...

Demeğe kalmadı; Ahmet, hasmına çengeli yetiştirdi. İki pehlivan, orta bir hızla giderken birden bir duralama oldu. Tehlikede bulunan Arnavutoğlu, çengeli yeyince büsbütün teh-

likeye düşmüş oldu. Lâf değil, tamamen sırtüstü yere düşecekti. Ve kalıbı kalıbına Ahmet de üzerine yüklenip düşecekti. Bu hareket, Arnavutoğlu için müthiş bir haldi. Yalnız yenilecek değildi. Maazallah, altta kaldığından dolayı kemikleri de kırılacaktı.

Ahmet, çengeli vurur vurmaz, Arnavutoğlu sırtüstü yere düşerken birden maharetle dönerek kendini yüzüstü yere attı. Ahmet de yüz otuz okkalık gövdesile bir çeki taşı gibi, yere düşen hasmının üzerine kendisini kalıbı kalıbına koyuverdi. Bu, öyle müthiş bir düşüştü ki, Arnavutoğlunun kaburga kemiklerinin karılmamasına imkân yoktu. Ahmet, hasmının sırtı üzerine öyle bir şiddetle havadan düşerek düşmüştü ki, Arnavutoğlunu yerde görmek mümkün değildi.

Bu düşüş ânında Sultan Aziz, heyecandan gözlerini kapamıştı. Arnavutoğlunun öldüğüne veyahut kemiklerinin kırıldığına zahip olmuştu. Ve böyle olmaktan başka da bir şey olamazdı. Yozgatlı Kel Hasan da gayriihtiyarî gözlerini kapamıştı.

Fakat bir ân içinde bir ses işitildi. Bu, keskin bir nâra idi: — Hayda be!..

Bu nâra, Arnavutoğlunun nârasıydı. Veliâht gözlerini açtığı zaman Arnavutoğlunu ayakta bulmuştu. Ahmet de kaçıp kurtulmak üzereydi. E!.. Bu nasıl olmuştu? Kel Hasan da, veliâht da, güreşi seyredenler de, hattâ Ahmet de bu hale şaşmışlardı.

Arnavutoğlu, kemiklerinin kolay kolay kırılmıyacağını göstermişti. Çaprazı yediği zaman çengele düşeceğini bilen Arnavutoğlu, çengele düşer düşmez sırtüstü yere giderken maharetle dönüp yüzüstü düşmüştü. Ahmet, olanca kuvvetile üzerine düşer düşmez birdenbire kılıcını havaya fırlatarak sıkı ve keskin bir kılçık oyunu atmıştı. Birden üzerine düşen Ahmet, bu kılçık oyununu yeyince birden havalanarak Arnavutoğlunun sırtından kayıp dört elli önüne düşmüştü. Ve dört elli düşer düşmez de kedi gibi fırlayıp kaçmıştı. Arnavutoğlu yetişip hasmını yakalayamamıştı. İşte oyun buydu.

Arnavutoğlu, güreşin hızından ve yaptığı gayet mahirane oyundan dolayı kendini kaybetmişti. Sultan Azizin huzurunda olduğunu unutmuştu. Kırkpınar meydanında bir hasımla boşuşur farzetmişti kendini... Bu sebeple ayağa fırlar fırlamaz, aşka gelip bir nâra savurmuştu:

— Hayda be!..

Veliâht, nâradan hoşlanırdı. Bu hale hiç gazaplanmadı. Bilâkis memnun oldu. Fakat maiyeti erkânı, Arnavutoğluna

kızmışlardı. Arnavutoğlu, hırsından ne yaptığını bilmiyordu. O, nârayı filân da unutmuştu.

Arnavutoğlunun nârası şu mânayı taşıyordu:

— Nasıl, Ahmet.. kırdın mı kemiklerimi? İşte adama böyle yaparlar!..

Ahmet, vurulmuşa dönmüştü. Hasmını bir hamlede yenecek ve kıracakken kendisi tehlikeye düşmüştü. Üste de az kal-sın yeniliyordu. Kendi kendine düşünüyordu:

— Ulan, nasıl kırılmadı bu herifin kemikleri?..

O kadar şiddetli üzerine düşmüştü ki, kırılmamasına im-kân yoktu. Fakat kendisine ne olmuştu? Nasıl havalanmıştı? Nasıl dört elli yere ve hasmının önüne düşmüştü?

Arnavutoğlu bu... Onu analar bir kere doğurmuştu. Güreşin piri ve üstadıydı. Akla gelmedik açmazlar vardı onda... Sonra, onun kemikleri kırılabilir miydi? Adaleleri gibi köseleşmiş, sı-rımlaşmış kemikleriydi.

Arnavutoğlu, celik bir yaya benzerdi. Onu kırmıya çalış-anların kendileri kırılırdı. Onu yenmeğe çalışanların kendi-leri yenilirdi.

Sultan Aziz, Kel Hasan; gözlerini kapadıkları için Arna-vutoğlunun ne biçim oyun yaparak kurtulduğunun farkında değillerdi. Veliâht, lalasına sordu:

— Nasıl oldu da böyle oldu?

— Vallahi efendimiz.. bir an için gözlerimi yummuştum.. göremedim.

— Bak hele... Ben de gözlerimi yummuştum. Korku girdi icime... Arnavutoğlunun kemikleri kırıldı.. hattâ nefesi tü-kendj zannetmiştim.

— Kulunuz da aynı kanaati taşıdım.

— Herif, dimdik kalktı. Üste de Ahmet kulunuzu tehlike-ye düşürdü.

— Nâra attığı zaman gözlerimi açtım, ayakta buldum onu.

— Af buyurunuz efendimiz... Bunlar, dağî adamlar... Ne hadlerine huzuru şahanenizde nâra atmak...

— Bırak atsınlar... Çok canlı ve içten gelen bir nâraydı. Hoşuma gitti, doğrusu...

— .....

— Lala! Bu herif çok pehlivan... Ahmedi de yenecek.

— Evet efendimiz.. köleniz de kanaat getirdim. Böyle bir çaprazdan kurtulduktan sonra.. muhakkak yenecek efendimiz.

— Şu duruşa bak!.. Hasmına hiç ehemmiyet vermiyor... İyi dikkat et, lala!.. Sonra da her taraftan güreşçi... Sağlı, sol-lu, ortadan güreş tutuyor. Fakat nasıl oldu da çengeli yedikten

sonra sırtüstü düşmedi? Nasıl oldu da Ahmedî üzerinden aşırıldı?..

— İrade buyurursanız, Mehmet pehlivan kulunuzu çağırıp soralım.

— Çağır... Doğrusu, merak ettim.

Mehmet pehlivanı çağıran lala sordu:

— Pehlivan, çengelden sonra ne oldu?

Mehmet pehlivan anlattı. Çünkü bu oyun âşikârdı. Arnavutoğlu, dönüp yüzüstü yere düşmüştü. Ve bir kıc kılıcı atmıştı. Bu hale Sultan Aziz de, lala da şaşır kalmışlardı. Yüz otuz okkalık bir adam, altmış altı okkalık bir gövdenin sırtına olanca kuvvetile düşerse, nasıl olur da, bu tazyik altında kıc kılıcı atılabilirdi?

Mehmet gittikten sonra biribirlerine bakıştılar. Tek kelime söylemediler. Hulâsa, Arnavutoğlu, hasmını o dört dakikalık bir güreş içinde üç, dört kere altına aldı. Ahmet, ona hiçbir şey yapamadı. On dört dakikada Ahmedî bozdu ve on dördüncü dakikanın sonunda da hasmına bir çapraz toplıyarak sürdü.

Koskoca Ahmet, küçük hasmının çaprazından kurtulacağı diye çırpınıyordu. Kurtulamadı. Çünkü Arnavutoğlunun çaprazından kurtulunamazdı. O çapraza girdiği zaman koltuk altından beslenerek giderdi.

Arnavutoğlu, hasmını on beş, yirmi adım sürdükten sonra birdenbire çaprazı sıyrarak tâ topuklara kadar çembere indirdi.

Arnavutoğlunun bu hareketi o derece ânî olmuştu ki, bir anda elleri hasmının topuklarına kadar inmişti. Bir çekişte hasmının sırtını yere vurmıştı.

Koskoca yüz otuz okkalık Ahmet, topuklarından çekilince, kaidesinden kopmuş bir heykel gibi sırtüstü uzandı. Ahmet, on dördüncü dakikada mağlûp olmuştu. Hasmının kemiklerini kıracağını söyleyen baş pehlivan, şimdi tenesîr tahtasına uzanmış gibiydi.

Arnavutoğlu, galibiyet temennasını çaktı. Elpençe divan durdu. Ahmet, mahcup bir halde, olduğu yerden güç halle doğrulabildi. Bu güreş de bu suretle bitmiş oldu. Sultan Aziz, Arnavutoğluna beş yüz lira ihsan vermişti ve onu takdir etmişti.

Ahmedin mağlûbiyetinden sonra, Arnavutoğlunun pek yaman bir pehlivan olduğu tamamile tasdik olundu. Nâmağlûp olduğu anlaşıldı. Fakat Arnavutoğlu sâkindi. Hiç gururlanmıyordu. Esasen Arnavutoğlu, çok mütevazı bir adamdı.

Bir gün lala Hasan, Arnavutoğluna giden yemek tablala-

rının içinde yemekler ve tatlıların artarak döndüğünü görünce sordu:

— Ne o, pehlivan yemek yemiyor mu?

Arnavutoğlunun hademesi şu cevabı vermişti:

— Az yemek yiyor.

— Her vakit böyle mi?

— Her vakit böyle... Bizim kadar bile yemek yemiyor.

Deyince, şaşmıştı. Halbuki veliahtın baş pehlivanları, bir tabla yemeği süpürdükten başka bir tabla daha ararlardı. Pehlivan dediğin habire verdi. Kel Hasan, bir gün Arnavutoğluna sordu:

— Pehlivan, neden bolca yemek yemiyorsun. Yoksa yemekleri beğenmiyor musun?

O, cevap vermişti:

— Bendeniz eveldenberi az yemek yerim... Biliyorum, pehlivanlar çok yemek yer... Fakat ben o kadar pehlivan değilim...

Deyince, Kel Hasan:

— Daha ne kadar pehlivan olacaksın, Arnavutoğlu?

— Efendim, benim bildiğim, hamallar çok yemek yer...

Diye kısaca ve veciz bir mukabelede bulunmuştur. Yani, kendisinin hamal olmayıp pehlivan olduğunu söylemek istemiştir. Kel Hasan, Arnavutoğlunun bu cevabını Sultan Azize yetiştirmişti. Halbuki Sultan Aziz de çok yiyenlerdendi.

Arnavutoğlu, alelâde herkes gibi yiyenlerdendi. Az konuşurdu. Şaka sevmezdi. Kimse ile lâübalî olmazdı, fevkalâde ciddî idi. Kibir ve gurur bilmezdi. Arnavutoğlundan sonra Sultan Azize baş pehlivan olan meşhur Kavasoglu Koca İbrahim ihtiyarladığı zaman sormuşlar:

— Kavasoglu, hayatında iyi bir pehlivan olarak kimi takdir edersin?

Bu meşhur ve nâmağlûp olan namdar pehlivan, Kel Alicoları, Makarnacıları bir tarafa bırakarak şu cevabı vermiştir:

— Bizler hepimiz hamalızdır... Pehlivan, Arnavutoğlu idi.

Hakikaten Arnavutoğlu, pehlivandı. Hamal değildi. Altmış altı okkalık bir adam, bütün önüne çıkan devleri birer birer mağlûp etmişti.

*
**

Arnavutoğlu, veliaht Aziz Efendinin üçüncü baş pehlivanı olan Mehmet pehlivanı da on yedi dakıkada ve evire çevire mağlûp etti. Bu galibiyetten sonra tamamilen Sultan Azizin gözüne girdi ve onu bir gün huzuruna çağırarak:

— Pehlivan, seni hamlacı yaptım... Sarayımda kal!

Deyince, Arnavutoğlu, memleketine, çocuklarının yanına gidebilmesini niyaz edince:

— Her vakit memleketine gidebilirsin!

Diye iradede bulundu. Veliâht, Kara Mandaya haber yola-mıştı. İstanbula gelip Arnavutoğlu ile karşılaşmasını dili-yordu.

Kara Manda, adamları vasitasile haber alıyordu. Arnavut-oğlunun, veliâhtın üç baş pehlivanını mağlûp ettiğini duymuş-tu. Sultan Azizin, Arnavutoğlu ile kendisini huzur güresine çağır-dığını hissetmişti.

Kara Manda, Arnavutoğlu ile bir güreş yapmak, intika-mını almak istiyordu. Fakat kendisini iyiden iyiye besiyeye koy-muş, hazırlıyordu. Zaman bekliyordu. Nihayet kıvamı geldi-gine hükmetti ve İstanbul yolunu tuttu.

Arnavutoğlu da Kara Mandayı bekliyordu. Ona bir ders daha vermek niyetindeydi. Kara Manda, o kadar beslenmişti ki, ensesi bir taraftan bir tarafa dönmüyordu. Arnavutoğlu yi-ne dağ keçisi gibiydi. Veliâht güreşi emretti. Güreş, Zincirli-kuyu kasrında olacaktı.

İstanbul halkının ağzına düşmüştü güreş... Herkes, Kara Manda ile Arnavutoğlunun çarpışmasını merak ediyordu. Hiç şüphe yok ki bu güreşi göremeyeceklerdi. Dedikodu büyüktü. Nihayet güreş günü geldi, çattı.

*
**

Veliâht, mutadî veçhile güreşleri hep cuma namazından sonra yaptırırdı. Namazını kıılıp Zincirlikuyuya geldi. Yeme-ğini yedi, uykusunu çekti. Pehlivanlar hazırды. Kara Manda, hasmından intikam almak için çırpınıyordu. Fakat hasmının çok tehlikeli olduğunu da biliyordu.

Sarayda öyle bir kanaat hâsıl olmuştu ki, Arnavutoğlunu kimse mağlûp edemez.

*
**

Güreş başladı. Kara Manda, hakikaten bir manda gibi meydana çıkmıştı. Her tarafı, olmuş bir meyva gibiydi. Müthiş beslenmişti. Arnavutoğlu, yanında çocuk gibi kalıyordu.

Bu müsabaka heyecanlıydı. Çünkü Kara Manda, diğer baş pehlivanlara benzemezdi. Daha azılı ve pehlivandı. Sultan Aziz, güreşin başlamasını emretti. Güreş başladı. Kara Manda, olanca ağırlığıle ve zorile Arnavutoğlunun üzerine yüklendiği görüldü. Sağlı sollu, yumruk vuruyor gibi elense çekiyordu.

Balyoz vurur gibi de içli dışlı tırpan atıyordu. Hasımına bundan başka bir oyun yapmıyordu.

Arnavutoğlu ise tam mânasile güreşe giriyordu. Kara Mandanın güreş tâbiyesi anlaşılmişti: Elenselerle, tırpanlarla hasmını eze eze kesecek ve sonra güreşe girerek leşini çıkarmış olduğu hasmını yenecekti.

Kara Manda hiç oyuna girmiyor, mütemadiyen hasmını elense ve tırpanlarla hırpalamaya çalışıyordu. Kara Mandanın tuttuğu güreş tâbiyesi mükemmeldi. Arnavutoğlu gibi oynak bir hasma böyle yapılırdı. Arnavutoğlu, bu güreş tarzını yedi, sekiz dakika kadar üzerinde taşıdı. Sultan Aziz, lalasına hitaben:

— Lala! Kara Mandanın güreş tâbiyesine ne dersin?

— Çok mükemmel, efendimiz... Arnavutoğlu bir şey yapamıyor.

— Böyle devam ederse, Arnavutoğlunu sersemletir...

— Kara Manda, Kırkpınar güreşinde hasmını anlamış... Arnavutoğluna da ancak böyle bir güreş tarzı tutulabilir. Oyuna girmek tehlikelidir.

— Evet... Ben de olsam böyle yaparım...

Dedi. Arnavutoğlu, hasımının güreşe girmeyip, habire elense ve tırpan atarak hamalca güreşine devam ettiğini görünce, o da güreş tâbiyesini değiştirdi. Çırpınarak hasımının üzerine yürüdü ve ustalıklı elenseler ve tırpanlar çekmeğe başladı.

Arnavutoğlunun elenseleri ve tırpanları, hep muvazene üzerine kurulmuş hareketlerdi. Hasımının boşluklarını bularak elense ve tırpan çekiyordu. Ve her vurduğu elensede Kara Manda, yalpa vuran bir gemi gibi savrularak dizliyordu.

Kara Manda, hasmını elense ve tırpanlarla bir kere olsun dizliyemediği halde Arnavutoğlu, her vurduğu elense ve iç tırpanlarla hasmını bozuyordu. İki pehlivanın bu hali tam yarım saat sürdü. Bıktırıcı bir güreş olmuştu. Hiçbir oyun girişi yoktu. Her iki taraf da elense ve tırpan vuyordu.

Arnavutoğlu, hasmını tongaya düşürmeğe karar verdi. Ona, bile bile boyunduruk verecekti. Esasen Kara Mandanın istediği de böyle müsbet oyunlardı. Boyunduruğu ele geçirirse ondan büyük nimet mi olurdu?

Arnavutoğlu, güreşin yarım saatine doğru hasmına bir çift dalış yaptı. Kara Manda da boyunduruğa yetişti. Fırsattan istifade eder gibi derhal küçük hasımının ensesine sıkı bir boyunduruk attı. Boyundurukla boğa boğa hasmını daha ziyade ezcekti.

Kara Manda, müthiş boğuyordu. Pehlivanlıkta âdet, boyunduruğa düştükten sonra gerilerek arka arkaya gitmektir. Hasım üzerine gitmek tehlikelidir.

Çünkü boyunduruğu atan hasım, hasmını boyundurukla üzerine çeker ve bu suretle çengel ve köstek vurarak altına bastırır... Onun için boyunduruk üzerine gidilmez, kaçılır...

Arnavutoğlu ise, boyunduruğu yedikten sonra aksini yapmaya başladı. Boyunduruk üzerine gidiyordu. Bu halî gören Sultan Aziz, lalasına:

— Ne yapıyor bu Arnavutoğlu? Kaçacağına ve geri çekilmeğe çalışacağına, boyunduruk üzerine gidiyor. Şimdi çengeli yiyecek...

— Evet, efendimiz...

— Galiba çok ezildi. Kara Mandaya dayanamıyor. Bilmecburiye üzerine düşüyor.

— Öyle olsa gerek, efendimiz...

— Yenecek, Kara Manda...

— Vaziyet onu gösteriyor, efendimiz...

Demeğe kalmadı. Birdenbire Kara Mandanın alta düştüğü görüldü. Bu nasıl olmuştu? Kimse farkedemedi. Arnavutoğlunun bir icadıydı ve söyle olmuştu: Boyundurukta iken hasımın istediği vechile üzerine düşmüştü. Yanî gitmişti. Kara Mandanın da beklediği buydu. Çengeli takıp hasmını yenik düşürecekti, yahut altına alacaktı.

Fakat iş aksine oldu: Hasmına sokulan Arnavutoğlu, boyundurukla beraber dikildi ve bir anda hasmından evvel hasmına çengel vurdu. Kara Manda bir an içinde muvazenesini kaybetti. Çünkü sırtüstü gidiyordu. Derhal boyunduruğu bosalarak döndü ve sırtüstü yere giderken, yüzüstü kendini yere attı.

Kara Manda, yere düşer düşmez, kalkıp kaçmak istedi. Fakat Arnavutoğlu yetişerek kispetinin kasmağundan yapıştı, çektığı gibi, olduğu yerde kazık gibi mihladi. Sıçırarak kema neye geçti.

Kara Manda, kurtulmak için çırpınıyordu. Fakat Arnavutoğlunun ustalıklı oyun bağlarından kurtulamıyordu.

Arnavutoğlu acele ediyordu. Hasmını yenmeğe karar vermişti. Bir daha altından kaldırmıyacaktı. Seyirciler heyecan içindeydiler. Arnavutoğlunun ustalıklarını bekliyordular. Arnavutoğlu, hasmını sarmaladı.

Koskoca Kara Mandayı sarmalıyan Arnavutoğlu, üzerinde kelebek konmuş gibi duruyordu. Kara Manda, sarma ile beraber hasmını alıp havalanacaktı. Lâkin mümkün değildi. Arna-

vutoğlunun, yakası açılmadık sarma oyunları vardı. Hasmını sol ayağından ve elleri alttan ve üstten burguvari kösteklemişti. Vücudunu da tamamile hasmının sağrısı üzerine yaslamıştı. Oyunu ve çalımını yerine getirmeğe çalışıyordu. Sonra da hasmının havalanmak üzere savaşa geçmesini bekliyordu. Bu bozgun ve dağınık zamanından istifade ederek yapacağı mahareti yerine getirecekti.

Kara Manda, ayağa kalkmak için birden havalanmak zoruna geçti. Bu bozulmayı bekliyen Arnavutoğlu, ayak burgusunu şiddetle burdu ve hasmının kalçaları üzerinden ve sağrısına doğru yüklendi. Koskoca Kara Manda, bu manevranın hızıyla bir anda döner kebabı gibi döndü, sırtüstü çevrildi. Kara Manda mağlûp olmuştu.

Arnavutoğlu, müthiş hasmını bu sefer tam elli dakikada yenmişti. Hem de pek kolaylıkla... Arnavutoğlu doğruldu. Diz çökerek galibiyet temennasını yaptı. Bu dava da bitmişti. İmparatorluk baş pehlivanını bir kere daha yenmişti. Artık elini tutan yoktu.

Kara Manda, mahçup bir halde kalktı. Dizçökerek efendisine temenna etti. Ayağa kalkıp hasmı ile musafaha ederek ayrıldı.

Sultan Aziz, Arnavutoğluna hayran olmuştu. Onu derhal hamlacıbaşı yaptı ve beş yüz lira daha ihsanı şahane verdi.

Fakat Sultan Azizin endişesi büyüktü. Kendi de pehlivan olduğundan, Arnavutoğlunun baş almasını istemezdi. O devirlerde hakikî Türkiye baş pehlivanı, veliaht Aziz Efendi idi. O, Kırkpınarda kim başı alırsa, mutlak onunla boy ölçüşürdü. Kara Mandayı iki defa üstüste mağlûp etmişti.

Yani, surette Türkiye baş pehlivanı Kara Manda idi. Hakikatte baş pehlivan Sultan Azizdi. Bunu, halk bilirdi ve bütün pehlivanlar da bilirdi. Bu sebeple Aziz Efendi, kimseye Türkiye baş pehlivanlığını vermek istemezdi ve Arnavutoğlunun tek kalmasına müsaade edemezdi. Onunla en son kendi güreşerek kozunu paylaşacaktı.

Kara Mandanın güreşinden sonra bir gün huzuruna Arnavutoğlunu çağırın lala Kel Hasan, şunları söyledi:

— Pehlivan, daha güreşlerin bitmedi.

— .....

— Efendimizin pehlivan olduğunu biliyor musun?

— İşitiyorum...

— Asıl imparatorluk baş pehlivanı odur. O, beni de, Kara Mandayı da yenmiştir. Şimdi sen hepsini yendiğin için baş pehlivansın, fakat ortada galip geleceğin birisi vardır. O da efen-

dimizdir. Onu yenmedikçe baş olamazsın!.. Onunla güreşceksin!..

Deyince, Arnavutoğlu şaşırды. Sultan Azizi nasıl tutabilir-di? Duraladı. Velihttan korktuğundan değil, böyle bir adamı istediği gibi nasıl tutabileceğini düşünmüştü? Böyle bir adam nasıl olur da kaldırılıp yere vurulurdu? Buna nasıl tırpan ve boyunduruk çekilirdi? Hulâsa, çok güç bir şeydi bu... Arnavutoğlu duralayınca, Kel Hasan:

— Pehlivan, bu böyledir. Hiç düşünmeğe yol verme...

— Ben, efendimizi tutamam... Nihayet peseder çekilirim. Baş pehlivanlık onun olsun.

Deyince, Kel Hasan:

— Yooo... Bu iş senin düşündüğün gibi kolay değildir. Sakın bu fikrini bir yerde söyleme... Efendimize pesedilmez... O, pehlivandır, hem de hepimizden pehlivandır. Kırkpınar güreşi gibi tutarsın...

— Nasıl olur?

— Hiç itiraz yok... Tutacaksın! İrade böyledir...

Diye kat'iyetle emir verdi. Arnavutoğlunun uykuları kaçmıştı. Ne yapacağını şaşırmıştı. Nihayet güreş günü geldi, dayandı.

Sultan Aziz, kendine çok iyi bakmıştı. Kara Manda ile de idmanlarını yapmıştı. Müthiş, sakar, afacan hasmille boğuşacaktı ve onu meydandan çıkaracaktı.

*
**

Güreş günü Sultan Aziz, namazdan sonra geldi. Yemek yemeden uzandı, bolca uyudu. Kalktı, aşağıya inerek kispetini ayağına giydi ve yağlandı. Lalası hizmet ediyordu. Arnavutoğlu da hazırlanmış, meydana bekliyordu. Fakat korkudan dudakları çatlamıştı. Eli, ayağı titriyordu. Nihayet Sultan Aziz meydana geldi. Arnavutoğluna yaklaştı. Elini omuzuna koyarak:

— Bak, pehlivan! Burası er meydanıdır. Burada padişahlık, veliahtlık, efendilik yoktur. Gücü gücüne yetenedir. Sımsıkı tutacaksın! Yenmeğe çalışacaksın beni... Tekrar ediyorum sözlerimi!.. Eğer başka türlü hareket edersen gazabıma uğrarsın...

Dedi. Arnavutoğlu biraz yatışmıştı. Kendi kendine:

— Kader böyle imiş... Ne yapalım, tutarız.

Dedi. Ve güreş başladı. Sultan Aziz, Kara Mandadan da, hepsinden de iri yapıydı. Aynı zamanda elli, ayaklı idi. Arnavutoğlu, hasmının çok kavi olduğunu gördü. Güreş sert de-

vam ediyordu. Beş, on dakika çekingen hareket eden Arnavutoğlu, zoru yedikçe açıldı. Ve on dakika sonra o da şiddetle güreşe girdi.

Sultan Aziz, Arnavutoğluna hiç meydan vermiyordu. Hatta birkaç defa Arnavutoğlunu altına aldı. Güreş kızıştıkça kızıştı. Arnavutoğlu, Sultan Azizi müteaddit kereler altına almıştı. Fakat bir türlü bozamamıştı. Sultan Aziz çok sert gelmişti. Kuvvetile, maharetile bütün oyunları bozuyordu.

Bu suretle güreş tam beş, altı saat kadar sürdü. İki pehlivan da denk güreştiler. Sultan Aziz, cidden maharet ve kudret gösterdi. Arnavutoğlunun her ne kadar âsabu bozuk ise de simsiki tutuyordu hasmını...

Sular kararacağı zaman, Sultan Aziz, hasmının ensesini bırakarak ayrıldı ve:

— Pehlivan, akşam oldu. Ne dersin... Berabere bırakalım mı?

— İrade efendimizindir...

— Lala, kaç saattir güreşiyoruz!

— Altı saate yakın, efendimiz...

— Bırakalım... Gece oluyor, değil mi? Başka bir zaman güreşiriz...

— .....

— Haydi Arnavutoğlu... Kendine iyi bak. Hazır dur! Güreşimizi ayırt edeceğiz.

Dedi ve meydandan çekildi.

Arnavutoğlu, epeyce yorulmuştu. Ömründe böyle güreş yapmamıştı. Kendi kendine düşünüyordu:

— Ne yaman bir pehlivanmış. Olur şey değil... Kel Hasanın dediği kadar varmış... Bunu meydandan çıkarmak kolay değil...

ARNAVUTOĞLU İLE SULTAN AZİZİN İKİNCİ GÜREŞİ

Veliaht, ne yapıp yapıp Arnavutoğlunu yenecekti. Çünkü Osmanlı İmparatorluğu baş pehlivanlığını ancak kendi üstünde taşıyabilirdi. Arnavutoğlu ile beş, altı saatlik bir güreş ona hız vermişti. Lâf değil, Arnavutoğlunun elini kimse tutamıyordu. Ona güreş uyduracak babayiğit yoktu. Koca Kara Mandalar bile aciz getirmişlerdi. Kendisi ise, hem güreşe hâkim olmuş ve hem de beş, altı saat Arnavutoğlunu karşısında bocalatmıştı. İkinci güreşte herhalde yenecekti. Hattâ güreşten sonra lalasıle konuşurken:

— Lala, gördün mü, ne yaptım Arnavutoğlunu?

Demişti. Hakikaten iyi dayanmıştı. Hiçbir pehlivanın güreş uyduramadığı Arnavutoğluna güreş uydurmuştu. Ve simsıkı güreşe girmişti. Sultan Aziz, iyi bir pehlivandı. Sarp ve kalın yapılıydı. Aşağıları kısa, belden yukarısı uzun ve kalındı. İri kemikli, müsekkel adaleliydi.

Sultan Azizi at üzerinde görenler çok uzun boylu zannederlerdi. Yere indiği zaman boyu kısalırdı. Belden aşağısı o kadar kısa idi. Türk ırkının vücut teşekkülü böyledir. Türkler, belden yukarı kalın ve uzundur, belden aşağı kısadır. Anadolu Mehmetçiklere dikkat edecek olursak, hep bu tiptedirler.

Fakat şurası muhakkak ki, Arnavutoğlu, tam mânasile bir güreş yapmamıştı. Güreşe başlamadan evvel âsabi bozulmuştu. Ve bu âsap bozukluğu bütün güreş müddetince Arnavutoğlu üzerinde tesir yapmıştı. Sonra, kırasıya bir güreş yapmamıştı. Ne de olsa, çekiniyordu. Lâf değil, padişah mevkiine gelmiş bir şahsiyetti. İnsan, alabildiğine boyunduruk ve tırpan atamazdı.

Sultan Aziz'in, güreşlerde boyundurukları, tırpanları ve elenseleri boldu. Bilhassa çaprazları çok sertti. Omuzları geniş, kolları fevkalâde kuvvetli olduğundan, çapraz girdiği pehlivana muhakkak bozardı.

Arnavutoğluna bu zorlu çaprazlardan vurmıştu. Fakat Arnavutoğlu, Sultan Aziz'in bu çaprazlarını birer birer sıyırtmış ve sökmüşü.

Arnavutoğlu, ikinci güreşi birinci güreş gibi yapmıyacaktı. Eli alıştığı ve yüreğinde korku ve müsamaha hisleri kalmadığından, daha iradeli yapacaktı. Lâkin Arnavutoğlu, Sultan

Azizi diğer pehlivanlardan çok daha üstün bulmuştu. Birinci güreşten sonra Sultan Azizin, Kara Mandayı yendiğini işittiği zaman hak vermişti. Kara Manda ile Sultan Azizin arasında iki gömlek fark vardı. Efendi Hazretleri, Kara Mandadan daha çok pehlivandı. Elhak, onu Türkiyede kimse yenemezdi.

Aradan bir ay kadar geçti. Sultan Aziz, ikinci güreş için kendisine fevkalâde iyi bakmıştı. İdmanlarını mükemmelen almıştı. Eline geçeni koparıyordu. Yozgatlı Hasan, efendisinin galip gelmesini istiyordu. Fakat bir yandan da Arnavutoğlundan şüpheleniyordu. Çünkü Arnavutoğlu, ecinni gibi bir pehlivandı. İkinci güreşte efendisini bir yerden bozarak yeneceğine kanidi.

Eğer Sultan Aziz, birinci güreşte olduğu gibi Arnavutoğluna hâkim güreşirse o vakit işin rengi değişirdi. Belki eze eze galibiyet kendisinde kalırdı. Hulâsa, Yozgatlı Hasan, mütereddit vaziyetteydi.

Fakat Sultan Aziz, yüzde yüz hasmını yeneceğine kanaat getirmişti. Hattâ ikinci güreşi daha sert ve zehir gibi yapacaktı. Arnavutoğluna hiç göz açtırmıyacaktı. Üstüste çapraz toplıyacak, elense ve tırpanlarla hasmını yıpratıcaktı. Bilhassa kurt kapanlarile ezecekti.

Sultan Aziz, tavına geldikten sonra lalasile Arnavutoğluna haber yolladı. Fakat şu kaydı da ortaya koydu:

— Vakti varsa güreş tutsun...

Yozgatlı Hasan, Arnavutoğlunu çağırarak iradeyi tebliğ etti. Ve şunları söyledi:

— Efendimizle bir kere daha tutuşacaksınız. Eğer hasta filân değilsen, güreş yapacak halde keyifli isen, hazır ol!

Arnavutoğlu, hazırды. Zaten o, her vakit idman üzerinde bir adamdı. İşi gücü pehlivanlıktı. Sultan Aziz, erkeklikten ayrılmazdı. Babayiğit yaradılmış bir adamdı. Hasmını iradesile karşısına çekip idmansız, keyifsiz olduğu halde güreşip mağlûp etmeğe kat'iyyen yanaşmazdı. Erkekçe güreşip, erkekçe ve babayiğitçe meydana sahip olmak isterdi. Hattâ horoz ve koc dövüşlerinde bile böyle hareket ederdi. Sözleri de tok ve açıktı. Hiç lâfını saklamazdı. Hafiyelikten, iki yüzlülükten, riyadan hoşlanmazdı. Herhangi bir vezir, diğer bir vezirin aleyhinde bulunsa veyahut padişaha yaranayım diye devlet ve padişah aleyhinde bir diğerinin sözler sarfettiğini bilse derhal iki veziri veyahut şahsı karşı karşıya getirir, yüzleştirirdi. Padişahın bu tabiatini bildikleri için hiç kimse ona karşı bir şey söylemezlerdi.

Her ne hal ise, ikinci güreş, mutad olduğu veçhile cuma

namazından sonra olacaktı. Bu güreş daha erken başladı. Bunun sebepleri vardı. Sultan Aziz, güreş uzarsa, çabuk akşama kavuşmamak istiyordu. Bu suretle uzamadan istifade edecekti. Hasımını yıpratmış olacaktı.

Sultan Aziz ve Arnavutoğlu, yağlanıp meydana çıktılar. Sultan Aziz, gülyüzlü idi. Arnavutoğluna hitaben:

— Pehlivan, idmanın keyfin yerinde mi?

— Sayei şahanenizde herşeyim yerinde efendimiz...

— Bak, tekrar ediyorum. Çok sıkı tut! Bu sefer güreşi ayırt edeceğiz. Burası er meydanıdır.

— Başüstüne, efendimiz...

— Haydi bakalım...

Dedi ve peşreve başladı. İki taraf da çırpınıyordu. Sultan Aziz, çok güzel peşrev yapardı. Usul, erkân dahilinde çırpınır, usul, erkân dahilinde helâllaşmalarını yapar; ondan sonra güreşe girip ense bağlardı.

Arnavutoğlu, bugün çok keyifliydi. Geçen seferki kâbus üzerinde yoktu. Çırpınmalarından, ense bağlayışlarından belli idi. Yozgatlı Hasanın, bu hal gözünden kaçmadı. Vaziyeti fena gördü. Kastamonulu, bu sefer efendisini haklıyacaktı galiba... İçine şüpheler ve tereddütler düşmüştü.

Sultan Aziz, çok çetin ve sert bir tarzda güreşe girdi. Birinci güreşten cesaret almıştı. Fakat daha ilk hamlede Arnavutoğlu, hasımının sert hamlelerini budadı. Sultan Aziz, hasımının birinci güreşte olduğu gibi bulunmadığını hissetti. Karşısında büsbütün başka bir adam vardı. Çelik gibi tutuyor, hamlelerini demir gibi karşılıyor, almak istediği oyunları, biçki makinesi gibi budayıp kesiyordu.

Sultan Aziz, hamleleri kırıldıkça hücumlarını daha ziyade sertleştiriyordu. Perde perde yükseltiyordu. Efendi hazretleri, ne kadar sertleşiyor ve dikiliyorsa, Arnavutoğlu da o derece yükselerek keskin harekette bulunuyordu. Hattâ bir defasında Sultan Aziz, demir gibi çapraz aldı. Küçük hasımını, kuvvetli kolları arasında budayarak altına almak istedi. Fakat Arnavutoğlunun bir çelik yay gibi boşalarak gırtlığına dayanıp yüz otuz, yüz otuz beş okkalık gövdesini olduğu yerde mihlayıp durdurduğunu gördü.

Sultan Aziz, işte o vakit anladı ki, Arnavutoğlu, icabında müthiş bir kuvvettir; görüldüğü gibi değildir.

Güreş müthiş bir çatışma ile tam üç buçuk saate yakın sürdü. İki hasım da birbirlerini müteaddit kereler altlarına aldılar. Nihayet Arnavutoğlu, Sultan Azize bir çapraz girip sürdü. Koskoca gövdeyi meydanda harmanlatıyordu.

Epeyce sürüp götürürken meşhur oyununu Sultan Azize de tatbik etti. Çaprazı yukarıdan sıyırıp bir anda hasmının topuklarına indi. Ve kuvvetle çekti.

Sultan Aziz, sırtüstü düşerek mağlûp olmuştu. Olduğu yerden kalktı. Hiç temkinini bozmadı. Hayatta ilk defa olarak, mağlûp düştüğü halde soğukkanlılığını muhafaza etti. Fakat yüzü bembeyaz olmuştu. İstifini bozmadan, Arnavutoğlu ile karşılaştı. Arnavutoğlu, ayakta ve önüne bakmış bir halde duruyordu. Hasmile musafaha etti ve meydandan çekildi.

Sultan Aziz, Arnavutoğlunu çok severdi. Onunla senli benli konuşurdu. Rivayet ederler ki, Arnavutoğlu Ali pehlivan, Sultan Azizin ikinci ustasıdır. Ondan birçok oyunlar öğrenmiştir. Ve idman güreşleriyle de anlamıştır ki, Arnavutoğlu nâmağlûp bir pehlivandır.

*
**

Arnavutoğlu, Yozgatlı Hasandan, Kara Mandadan sonra Sultan Azizin baş pehlivanı olmuştu. Bütün hayatı sarayda geçirdi. Sultan Aziz tahta çıktığı zaman Arnavutoğlu yine baş pehlivandı. O vakitler Sivaslı Kazıkçı Bekir namile meşhur bir pehlivan türedi. Bu pehlivan, yeni yetişmekte olan Kavasoglu Koca İbrahimi Kırkpınarda bozmuştu.

Sultan Azize, Akkoyunlu Kazıkçı Kara Bekiri, Pınarhisar âyanından bir zat, saraya getirip takdim etti. Kazıkçı, müthiş bir adamdı. İki metreden yüksek boyu vardı. Adaleli, yarma bir pehlivandı. Sirtında öyle adaleler vardı ki, sanki iki torik balığı yapıştırılmış gibiydi.

Sultan Aziz, Akkoyunlu Kazıkçı Kara Bekirin, kendi baş pehlivanı olan Arnavutoğlu ile güreşmelerini irade etti. Güreş, sarayda olacaktı.

Ne Kazıkçı, Arnavutoğlunu, ve ne de Arnavutoğlu Kazıkçıyı bilmiyorlar değildi. Arnavutoğlu, Kazıkçıyı bir nalbur gibi Kırkpınara kadar alay ederek Kavasoglu ile götürmüştü. İki pehlivan hazırlandılar. Sıkı bir güreş olacaktı. Fakat Sultan Aziz, baş pehlivanı Arnavutoğlundan emindi. Ne kadar dev olursa olsun, ne derece ejderha bulunursa bulunsun, Arnavutoğlunu bozmak kolay değildi. Arnavutoğluna kimse güreş uyduramaz, onun manevralarına karşı koyamazdı. O, ne yapar, yapar, hasmını bir boşluğundan tutarak yenerdi.

Huzur güreşi başlamak üzereydi. Arnavutoğlu yağlanmış, kispetinini paçalarını bağlamış, odasında bekliyordu. Kazıkçı Kara Bekir de hazır. Meydana çıkmak için irade bekliyorlardı. Güreş iradesi çıktı. İki pehlivan meydana çıktılar. Sul-

tan Aziz, ilk defa olarak Kazıkçıyı görmüştü. Bu dev gibi adam, koskoca Sivaslı, padişahın nazarı dikkatini celbetmişti. Kara yağız, müthiş bir babayığitti. Arnavutoğlu, yanında çocuk gibi kalıyordu.

Sultan Aziz irkilmmişti. Akkoyunlunun heybetinden korkmuştu. Bu pehlivan, üste de, mükemmel yağ güreşi biliyordu. Padişah, yanında bulunan Seryaveri Halil Paşaya:

- Halil, çok müthiş bir adam ..
- Evet efendimiz... Kavasoglunu ağlatmış.
- Çok çetin güreş olacak...
- .....
- Korkarım, Arnavutoğlunu yenmesin...
- Şüpheli, padişahım!..
- Arnavutoğlu, nasıl idare edecek bu herifi?
- .....

Güreş başladı. Kara Bekir, Arnavutoğlunun tepesinden bakıyordu. Ense bağladığı zaman Arnavutoğlu, meydana kayboluyordu. Müthiş hamlelerle güreş kızıştı. Kara Bekir, ilk elde, küçük hasmını toparladığı gibi yere vuracağını zannetti. Fakat daha ilk hamlesinde kırıldı ve budandı. İkinci bir hamle ile hasmına yürüdü. Bir çapraz toplayıp sürdü. Fakat beş, altı adım sonra gayet ustalıkla bir yanbaş oyunile kendisi tehlikeye düştü, çözülp savruldu, üste de dizledi.

Akkoyunlu, ikinci hamle bozulduğundan sonra şöyle bir kendini toparladı. Küçük hasmının çok oynak olduğunu sezdi. Fakat hamlelerini gevşetmedi, üçüncü, dördüncü hamle ile tekrar amansız bir çapraza girdi. Bu sefer de hasmının dikilip gırtlığına dayandığını ve tek elle de çaprazını üstten söktüğünü gördü. Bu, müthiş bir kuvvet isteyen hareketti. Koskoca Kara Bekir, böyle budanarak gırtlaklanıp olduğu yerde mihanamazdı.

Akkoyunlu, bu sefer daha büyük sezişlere sahip oldu. Küçük hasmının yalnız oyunbaz değil, müthiş bir kuvvete de sahip olduğuna kanaat getirdi.

Tam yirmi dakikalık bir ayak boğuşmasında, Akkoyunlunun hızlı ve önüne geçilmez hamlelerini bozan Arnavutoğlu, hemen hemen hasmile güreşini denkleştirmeye muvaffak olmuştu.

Vaziyet anlaşılıyordu: Kara Bekir, kolay kolay Arnavutoğlunu bozamıyacaktı. Sultan Azizin korkuları zail oldu. Baş pehlivanını bir kere daha gözünde büyüttü. Seryaver Halil Paşaya dönerek:

- Halil, nasıl buluyorsun güreşi?

— Efendimiz, Arnavutoğlu kulunuz gösterdi kendini...

— Su Arnavutoğlu, eşsiz bir pehlivandır. Bunu ölüncüye kadar kimse yenemeyecek...

— Öyledir, efendimiz...

— Yirmi dakikalık güreşte hasmını nihayet denge düşürdü ve güreşi karşılaştırdı. Akkoyunluyu kendi güreşine râmetti.

— Bundan sonra Akkoyunlu, Arnavutoğluna hizmet edecek, padişahım!..

— İşte Arnavutoğlunun en büyük hasleti burada... Kendi taktiğini hasmına vazetmek... Bundan sonra dünya bir araya gelse Kara Bekir, Arnavutoğlunu bozamaz. Çünkü güreşe hâkim oldu Arnavutoğlu...

Arnavutoğlunun en büyük meziyetlerinden biri de güreşi hasmına bindirmek ve kendi güreş tâbiyesini hasmına hâkim kılmaktı. Bir kere hasmına güreş tâbiyesini hâkim kıldı mı, artık korkmazdı. Bütün güreşin hamallığını hasmına taşıtırdı. Ve böylelikle hasmını kendisine hizmetkâr ederdi.

Arnavutoğlu, yirmi dakika içinde Kara Bekiri, kendi hareketleriyle kendisine bende eylemişti. Bundan sonra yapılacak güreşlerde Kara Bekir, hep Arnavutoğlu için çalışacaktı. Nitekim de böyle oldu.

Bir saatlik güreşten sonra küçük hasmını bir türlü kendine râmedemeyeceğini anlıyan Kara Bekir, işi zora döktü. Çünkü Arnavutoğlu, hasmını bu bir saat zarfında iki defa altına almıştı. Fakat bir defa olsun Kara Bekir, hasmını altına alamamıştı. Kara Bekir, Arnavutoğlunun soldan ve ters güreşinden bıkmıştı. Bir türlü hasmını sağına alamıyordu.

Bütün pehlivanlar, ekseriyetle sağlarından güreşirler... Halbuki Arnavutoğlu, Allah vergisi olarak hem sağından, hem de solundan güreşçiydi. Bu sebeple Kazıkçıya hep ters taraftan, yani soldan güreşe giriyordu. Kazıkçı ise soldan güreş tutamadığı için küçük hasmını hep sağına almıya çalışıyordu. Bundan ötürüdür ki, büyük kuvvet ve enerji sarfediyordu.

Soldan ve ters giren Arnavutoğlu, daima hasmını bozuyordu. Kazıkçı, bir saatten fazla üzüldü. Küçük hasmını oyunla kapıp yenemeyeceğini anladı. Güreşi gaddarlığa ve zora döktü. Gayet gaddarane elenseler ve tırpanlar vurarak küçük hasmını ezmeğe koyuldu. Arnavutoğlu da mukabeleden geri kalmıyordu.

Bir aralık Arnavutoğlu, Kara Bekire bir dalış yaptı, fakat tutturamadı. Bundan istifade eden Akkoyunlu, hasmını boyun-duruğa aldı. Arnavutoğlunu müthiş surette boğdu. Arnavut-

oğlunun boyunduruk manevralarına meydan vermiyordu. Vermediğinin sebebi de, bu manevralara vâkıf olduğundan değildi. Hasımını amansız boğmak ve boyundurukla nefesini keserek öldürmek ve meydan yerinde bırakmaktı.

Kara Bekir, hasımını ne yanına sokuyor ve ne de üzerine gidiyordu; mütemadiyen boğuyordu. Arnavutoğlunun vaziyeti çok kötüydü. Yüzü, gözü mosmor olmuştu. Sivaslı öldürecekti hasımını...

Sultan Aziz, sâkin bir tavırla bakıyordu. Seryaverine dönerek:

— Ne diyorsun, Halil?

— Bir şey yapamaz, padişahım!.. O, kopacak gibi duran Arnavutoğlunun ensesi, lâstik topa benzer. Hiçbir şey olmaz.

— Fakat öldüresiye bir boyunduruk...

— Altına almıya çalışmadığına nazaran sıkı sıkı öldürmek istiyor. Ne yapsın? Küçük hasmîle başa çıkamayınca işi zora döktü, efendimiz...

— Fakat Arnavutoğlu, zorla mağlûp edilemez. Hattâ ezilemez... Dediğin gibi o, lâstik top gibidir... Biraktığın gibi yine eski halini bulur.

— .....

— Kurtaramıyacak mı, dersin?

— Kurtarır, padişahım!..

Kara Bekir, hasımını süre süre boğuyordu. Nihayet Arnavutoğlu, boyunduruğu söktü. Fakat doğrulduğu zaman ağzı kan içindeydi. Elini ağzına götürdü, avucuna kırılmış altı diş döküldü.

Arnavutoğlu, avucuna dökülen altı dişi, taş parçaları gibi kaldırıp meydana attı ve çırpınarak hasımının üzerine yürüdü.

Kazıkçı Bekir, hasımının, boyundurukla altı dişini kırmıştı. Eğer Arnavutoğlu, boyunduruğu, sökmemiş olsaydı, otuz iki dişini de kırıp çene kemiğini de çıkaracaktı.

Sultan Aziz, müteessir oldu. Zavallı baş pehlivanının dişleri kırılmıştı. Akkoyunluya kızdı. Elinden gelse kendisi soyunup meydana çıkacaktı.

Fakat çok geçmedi. Arnavutoğlu, hasmından intikamını aldı. Bir biçimine getirerek hasmına sımsıkı bir boyunduruk attı. Arnavutoğlunun boyundurukları, diğer pehlivanların boyunduruklarına benzemezdi. Zoğlu boyunduruklardı.

Arnavutoğlu, boyunduruğu vurduktan sonra baş parmağı ile hasımın köprücük kemiği boşluğuna basardı. Küçük Arnavutoğlunun elinde koskoca Kara Bekir, boyunduruğa girdiği zaman bir manda gibi solumıya başladı. Zoğlu boyunduruk,

Kara Bekirin nefesini kesmişti. Kara Bekir, bir türlü boyunduruğu sökemiyordu.

Sultan Aziz, beşûş bir cehreyle:

— Halil! Bitirdi Kara Bekiri!.. Ne bilirsin ki, Arnavutoğlunun zoğlu boyundurukları vardır... Vallahi, herife en canavarını vurdu. Hirpalıyor herifi...

Arnavutoğlu, hasmını iyice ezdikten ve öldüresiye boğduktan sonra bıraktı. Kara Bekir doğrulduğu zaman sersemlikten sallanıyordu. Bundan istifade eden Arnavutoğlu, hasmının üzerine atıldı. Tek paça kaparak bastırdı.

Fakat Kara Bekir, bir baskı ile ayağa kalktı. Hulâsa, güreş azılı bir surette ve gaddarcasına tam altı saat sürdü. Akşam oldu, sular kararmıya başladı. Sultan Aziz, Seryaverine:

— Halil, ayıralım bunları...

— Emredersiniz, padişahım!..

— Yenişemiyecekler...

— .....

— Sular kararmıya başladı. Berabere ayır...

Diye emir verdi. Halil Paşa, meydana yürüdü. İki pehlivanın arasına girip ayırdı. Padişahın emrini şu suretle tebliğ etti:

— Efendimiz, güreşinizden memnun oldu. Altı saattir güreşiyorsunuz. Akşam da oldu. Sizi berabere ayırıyoruz.

Dedi ve iki pehlivan, hiç itiraz etmeden biribirlerinden ayrıldılar.

*
**

Arnavutoğlunun, Kazıkçı Kara Bekirle bir güreşi daha olduğunu, Suyolcu Mehmet pehlivan söyledi. Bu güreş Fatih-te olmuş... Birkaç saat güreştikten sonra Arnavutoğlu, Kazıkçıyı çapraza almış. Kazıkçı da çaprazı sökmek için zorlamış... Arnavutoğlunun çapraz başını ve kemendini bir türlü çözememiş. Arnavutoğlunun bilekleri açılmış.. yani çıkmış... Ve bu suretle güreş durmuş...

ARNAVUTOĞLUNUN, KAVASOĞLU KOCA İBRAHİMLE GÜREŞLERİ

Arnavutoğlu ile Kvasoğlu Koca İbrahimin ilk defa olarak buluşup güreştikleri yer, İstanbulda, Kilyos sahillerinde Çiftalan köyüdür.

Çiftalan köyü, Sultan Aziz devrinde koç meraklısı vezirlerin ve saray erkânının mer'âsı bulunuyormuş.

Saray haremağaları ve erkânı burada koçlarını beslerlermiş... Bazan saray erkânı burada güreş yaptırılırmış.

Bir gün Çiftalanda yine güreşler tertip edilmiş. Ortaya bol hediyeler konmuş. Kvasoğlu Koca İbrahim de, Kırkpınarda baş pehlivanlığı aldıktan sonra İstanbula boy ölçüşmeğe geliyormuş. Kabakçaya geldiği zaman Çiftalanda güreş olduğunu haber almış, Çatalcaya gidecekken yolunu değiştirerek Çiftalana gelmiş. Kvasoğlunu, Çiftalana toplananların hiçbiri tanııyordu.

Kvasoğlu, o vakitler genç ve dinç bir delikanlıydı. Arnavutoğlu ise kırk yaşlarında vardı. Yani güreş yavaş yavaş kendisinden geçmek üzere bulunuyordu.

Kvasoğlu Koca İbrahim, Çiftalanda bir Arnavudun kahvesine misafir olmuş... Arnavut, bu pehlivanı, kimsesiz olduğu için yedirmiş, içirmiş. Ona sormuş:

— Neye güreşeceksin?

— Allah neye kısmet ederse!..

Diye kısa bir cevap vermiş. Başa güreşeceğini söylememiş. Saray erkânı, pehlivanlarını alıp gelmişler. Bunlar arasında Arnavutoğlu da varmış...

Güreş gecesi, Arnavutoğlunun bulunduğu evden, Arnavudun kahvesine adam göndermişler, baş pehlivanlardan kimse gelip gelmediğini öğrenmek istemişler... Adam kahveye girdiği zaman bir pehlivanın yağlandığını görmüş ve kahveciye sormuş:

— Baş pehlivanlardan kimse geldi mi?

Arnavut da cevap vermiş:

— Yok.. kimse gelmedi. İşte bu pehlivan var.

Kvasoğlu, iri yarı bir delikanlı olduğundan, adam sormuş:

— Oğlum, sen neye güreşeceksin?

Kvasoğlu, yine kısaca cevap vermiş:

— Allah neye kısmet ederse!..

Gelip vak'ayı saray erkânına anlatmış... Sabah olmuş.. güreşler başlamış. Kahveci Arnavutla Kavasoglu, gelip bir kenara oturmuşlar... Deste, küçük orta güreşleri bitip büyük orta güreşleri başladığı zaman Arnavut, Kavasogluna hitaben:

— Oğlum, haydi soyun.. meydana çık!

Deyince, Kavasoglu:

— Sırası gelmedi. Sabırlı ol.. demiş.

Büyük orta güreşleri bitip başaltı başlamış. Arnavutoğlu orada bulunduğu için bütün baş pehlivanlar başaltına girmeğe mecbur olmuşlar...

Kahveci, Kavasogluna:

— Oğlum, neye soyunmuyorsun? Bundan sonra güreş yok.

Deyince, İbrahim:

— Baş güreş yok mu?

— Yok ya!..

— Neden yok?

— Görmüyor musun? Karşında koskoca Sultan Azizin baş pehlivanı meşhur Arnavutoğlu oturuyor... Kim güreşecek başa onunla... Haydi çabuk soyun, çık!..

Diye söyleyince, İbrahim:

— Sabret ağam! Öyleyse ben güreşeyim onunla... Zaten ben de onunla kozumu payetmek için İstanbula gidiyorum.

Dedi. Arnavut kahveci şaşırmişti. Arnavutoğluna karşı koyan bu adam da kimdi? Fakat, Arnavutoğlunun mağlûp edilemeyeceğini bildiği için:

— Oğlum, o kat'iyen yenilmez... Haydi sen, buraya çık!..

Nihayet, Kavasoglunu başaltına çıkaramadı. Başaltı güreşleri bitti. Herkes, güreşler bitti, zannederek dağılıyordu. Bu sırada soyunmuş olan Kavasoglu, kazan dibine geldi. Cazgıra:

— Seslen baş güreşi!..

Dedi. Cazgır hayret etmişti. Bu da kim oluyordu? Fakat er meydanaydı bu!.. Herifcioğlunun birisi gelmiş, meydana dayanmıştı. Baş güreş istiyordu. Cazgır, şöyle saray erkânını süzdü. Ondan sonra seslendi:

— Başa güreşecekler, meydana!..

Ortalık karmakarışık olmuştu. Arnavutoğluna, tanınmamış birisi meydan okuyordu. Pehlivan olduğu da çalımından belliydi.

Arnavutoğlu, alelâcele soyundu. Kendisine karşı koyan adamı bir an evvel haklıyacaktı. Saray erkânı da sinirlenmişlerdi.

Hulâsa, güreş başladı. Tam iki buçuk saat devam etti. Ka-

vasoğlu, ihtiyar Arnavutoğlunu üzüyordu. Arnavutoğlu bir türlü hasmını bozamadı. Saray ağaları korktuar... Eğer Arnavutoğlu mağlûp olursa halleri harap olurdu. Maazallah bir mağlûbiyet vaki olursa Sultan Aziz, hepsini sürerdi. Böyle gelişigüzel bir güreşte baş pehlivanının mağlûp olduğunu ister miydi?

Nihayet, saray erkânı korkarak güreşi berabere ayırdılar. Fakat Kvasoğlu da, Arnavutoğlu da bırakmak istemiyorlardı. Zorla ayırdılar.

Bu güreşte Damat Mahmut Celâlettin Paşanın ağası da bulunuyordu. Çünkü paşa, pehlivanlığa meraklıydı. Konağında ve çiftliklerinde pehlivan beslerdi. Ağa, Kvasoğlunu arabasına bindirerek paşanın konağına getirdi. Keyfiyeti paşaya arzetti.

Paşa, derhal Sultan Azize giderek hali anlattı. Fakat saray erkânına bir keder gelmemek için Çiftalan güreşinden bahsetmedi.

Sultan Aziz, Arnavutoğlu ile Kvasoğlunun güreşlerini emretti. Güreş, Dolmabahçe, Camlıköşk bahçesinde yapıldı. İki pehlivan, müthiş surette carpıştılar. Beş saat güreştiler. İhtiyar Arnavutoğlu, bir türlü Kvasoğlunu yenemedi. O gün berabere ayrıldılar.

Sultan Aziz, ikinci bir güreş daha yaptırdı bunlara... Bu güreş de altı saat sürdü. Ve yine yenilemediler.

Görülüyordu ki, Kvasoğlunu, Arnavutoğlu yenemeyecekti. Çünkü güreş kendisinden geçmiş bulunuyordu. Bunun üzerine Sultan Aziz, Kvasoğlunu saraya aldı ve şamdancı yaptı. Bir müddet sonra Arnavutoğlu, büsbütün meydandan çekilince Kvasoğlu Koca İbrahim, Sultan Azize baş pehlivan oldu. Aynı zamanda da Şamdancıbaşı idi.

Arnavutoğlu ayarında bir pehlivan, dünya yüzüne gelmemiştir. Altmış altı okkalık olan bu pehlivan, nadir yaratılmışlardır. Pehlivanlığın üstadı ve pirî idi.

Arnavutoğlu, Sultan Azizin vefatından sonra Sultan Hamidin, pehlivanları, saraydan çıkarıp memleketlerine sürdükten sonra, diğer bir kısım arkadaşları gibi çok sıkıntı çekmiştir. On parasız kalmıştır. Nerede ve ne suretle vefat ettiği malûmumuz değildir. Fakat âhır ömrünü sefaletle geçirdiği söyleniyor.

Allah rahmet eylesin...

Tanesi 30 Kuruş

M. Sami Karayel'in Pehlivanlar serisi

- 1 — Kel Aliço
- 2 — Koca Yusuf
- 3 — Akkoyunlu Kazıkçı Kara Bekir
- 4 — Çolak Molla
- 5 — Hergeleci İbrahim
- 6 — Abdülâziz
- 7 — Yozgadlı Kel Hasan
- 8 — Yürük Ali
- 9 — Arnavudoğlu
- 10 — Kvasoğlu Koca İbrahim
- 11 — Kara İbo

Basılmakta olanlar :

- 12 — Makarnacı Hüseyin
- 13 — Karagöz Ali
- 14 — Sarı Ahmet
- 15 — Kambur Osman
- 16 — Kuşçu Hasan
- 17 — Adalı Halil
- 18 — Kurtdereli Mehmet
- 19 — Kızılcah Mahmut
- 20 — Cihan pehlivanı Kara Ahmet
- 21 — Kara Mustafa
- 22 — Kula Hafız (Sarı Hafız)
- 23 — Gazhaneli Ali Ahmet
- 24 — Nakkaşlı Eyüp
- 25 — Mihaliçli Hasan

M. Sami'nin diğer eserleri

Kılıçaslan — Araba ile devriâlem (tercüme) — Çöl vahşileri (tercüme) — Yamyamlar arasında (tercüme) — Küp cadısı — Sihhî ve terbiyevî cimnastik (tercüme) — Kadınlara beden terbiyesi (tercüme) — İzci rehberi (tercüme) — İzci (tercüme).